

66. évf., 2012. XII. 13., ára 50 dinár

38

Jó Pajtás

Luca napja

készíteni a Luca székét, amelynek segítségével Karácsony böjtjén felismerik a boszorkányokat. Alig van olyan falu, ahol ne ismernék a Luca székéről szóló babonás történeteket. A lucaszéken készítője mindennap dolgozik valamit, úgy, hogy éppen karácsony estéjére készüljön el. Akkor elmegy az éjféli misére, és ott megismeri a falu boszorkányait, mert ilyenkor szarvat hordanak. Utána azonban menekül haza, különben széttépnek a boszorkányok. Legjobb, ha mákot szór el az úton, mert a boszorkányok kötelesek a mákot felszedni, s így megmenekül a bosszújuktól. Az ország nyugati részében Luca-nap hajnalán „kotyolni” járnak a kisfiúk. Szalmát vagy fadarabot visznek magukkal (legjobb,

ha ezeket valahol elcsenik), s arra térdelve mondják el köszöntőjüket. Utána kukoricával vagy vízzel öntik le őket a háziak, ők pedig a szalmával, fával „megvarázsolják” a tyúkokat, hogy egész évben jól tojjanak. A köszöntőt mondó gyerekek ezután ajándékokat kapnak. Akár tavasszal, György napján, Lucakor is szabadon garázdálkodnak a gonoszok.

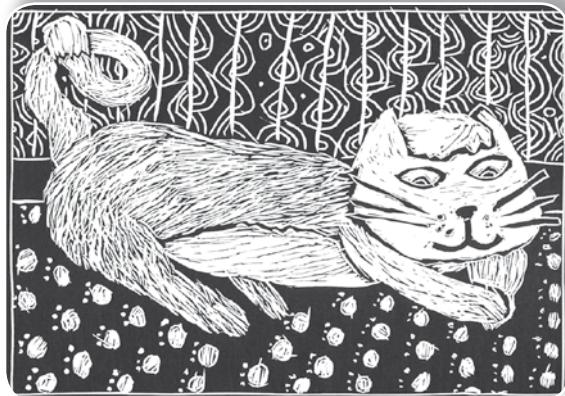
A decemberi asszonyi ünnepek közül a magyar nyelvterületen a legjelentősebb Luca napja. Lányoknak, asszonyoknak tilos ilyenkor dolgozniuk. Számos történet szól arról, hogyan büntette meg Luca azokat, akik szőni, fonni, varrni, mosni mertek az ő ünnepén. Luca büntetésből a fonó asszonyhoz hajtja az orsót, kóccá változtatja a fonalat, bevarrja a tyúkok tojókjáját. Luca napján alakoskodni is szoktak. A Luca-alakoskodó fehér leplet hord, arca elé vagy fejére szitát tesz. Ellenőrzi a fiatalokat, a lustákat megszegényíti. Luca napján kezdik

A zánkai Gyermekalkotások Galériája által meghirdetett „Sziárvány 2012” elnevezésű nemzetközi gyermek képző- és iparművészeti pályázaton részt vettek a szabadkai EmArt műhely növendékei is. A világ 40 országából több mint 10 ezer munka érkezett. A zsűri összesen 95 kiemelt díjat, 210 arany-, 120 ezüst- és 149 bronzdiplomát osztott ki a szeptember végi díjátadó ünnepségen. A műhelyből TÓTH EMESE Arany diplomát (linómetszete helyet kapott az impozáns katalógusban is), MIHAELA KARAMATIC meg ezüstdiplomát kapott. A műhely a beküldött minőséges munkáknak köszönhetően kollektív díjban részesült.

TÓTH EMESE egy Görögországban meghirdetett pályázaton is eredményesen szerepelt. Munkájáért ARANYÉRMET kapott.

EMI

Macska – Mihaela metszete

Emese és Mihaela

Vasut – Emese metszete

Karikatúra-szakcsoport alakult

Készül az arc

A legsikeresebb alkotások

A Petőfi Sándor Általános Iskolában Szivery Balázs óbecsei karikaturista tartott foglalkozást a nyáron, s mivel nagyon megtetszett a gyerekeknek, elhatározták, hogy ősztől karikatúra-szakcsoportot szerveznek az iskolában.

Szivery Balázs autodidakta módon sajátította el a karikatúrarajzolás fortélyait. Munkái nemcsak a helyi médiában jelentek meg, hanem romániai és amerikai lapokban is. Szívesen foglalkozik a gyerekekkel.

Az iskola munkaközösségével együttműködve még akkor elhatározta, hogy szakcsoportot indít szeptembertől, melynek fő célja a szórakozva tanulás és a tehetségkutatás. Az elhatározást tett követte, s októberben meg is alakult a szakkör.

Nagy volt az érdeklődés, sokan eljöttek az első összejövetelre. Akik először voltak itt, mindent szerettek volna tudni, s többen is kérdezték, mi is az a karikatúra, miért lett Balázs karikaturista, hogyan kezdte, hol jelennek meg a munkái...

A karikaturista ezúttal is szívesen válaszolt a kérdésekre.

– A szakirodalom azt állítja, hogy a karikatúra olyan humoros vagy gúnyos célú képi ábrázolás, főként rajz vagy lenyomat, amely egy ember jellegzetes vonásait vagy valamilyen jelenetet szándékosan túlzó módon, torzítvá mutat be. Célja az ártatlan szórakoztatáson kívül lehet a kinevetetés, fenyegetés, figyelmeztetés és bírálat. Gyakran megbélyegzi az emberi gyarlóságot vagy valamilyen társadalmi, politikai stb. jelenség sötét oldalát.

Láttam az újságokban megjelent karikatúrákat, s mivel tudok rajzolni, elgondoltam, miért ne készíthetnék én is ilyen rajzokat. Hát így kezdődött. Ennek már három éve. Eddig főleg az amerikai és a romániai magyar újságokban publikáltam. Néhány munkámat láthatjátok a Facebookon is. Majd ti is megtanultok karikatúrát rajzolni, azért vagyunk itt – mondta.

Szórakozva tanulnak rajzolni

Ezután bemutatta, hogyan kell arcot rajzolni, meg a különféle tulajdonságot kifejező szmájlikat is fölrajzolt a táblára. Volt ott meglepődött, boldog, félős, mérges, dilis szmájli is. Valójában a karikatúrarajzolás alapjaival ismerkedtek a tanulók, s nagyon is tetszett nekik ez a foglalkozás.

Bagi Natália, Németh Renáta, Háin Orsolya, Rajsli Dorottya, Fenyvesi Timót és Horváth Nikolett elmesélik, miért járnak ezentúl is erre a szakkörre.

Orsolya a nyáron szerette meg a karikatúrarajzolást.

– Már a nyáron megtetszett a karikatúrarajolás – mondja Orsolya –, mert vicces dolgokat

rajzoltunk. Jól elszórakozunk, meg tanulunk is. Ezentúl is járok erre a szakcsoportra.

Nikolett is volt a nyáron a foglalkozáson, s neki is megtetszett, azért van itt.

– Nagyon jó volt a nyáron – kapcsolódik a beszélgetésbe Dorottya –, megkedveltem ezt a fajta rajzolást. Mindig valami újat tanulunk. Most az arc rajzolását sajátítottuk el, meg a különféle szmájlikat. Nekünk kellett kitalálni, milyen hangulatot ábrázol egy-egy a táblára fölrajzolt szmájli.

Dorottya szerint is érdemes eljönni.

– Nagyon tetszett a nyáron is – mondja Dorottya –, s azért jöttem elem most is. Jókat derülünk a különféle vicces rajzokon, karikatúrákon.

Timót, Nikolett és Natália nem voltak a nyáron, de hallották, hogy milyen érdekes a karikatúra rajzolása, ezért ők is eljöttek.

– Tudok rajzolni – mondja Timót –, s azért is jöttem el. Ha nagy leszek, az arc rajzolása mellett autókat, motorokat is rajzolok majd. Most megtanultunk szabályos arcot rajzolni, én elég viccesen rajzoltam le...

– Az idén minden új szakcsoportra jelentkeztem – jelenti ki Nikolett. – Először van médiaszakkör, meg a rovásírás is érdekel. Mindkettőn részt veszek. Ez is tetszik, mert rajolás közben jól elszórakozunk.

Beszélgetésünk óta már kéthetente találkoznak Szivery Balázs karikaturistával a karikatúrát kedvelő gyerekek, s a sok szép munkát a magyar szaktanterem falán lévő faliújságokra tűzték ki. A legsikeresebb rajzokat a Figyelő iskolalapban is megjelentetik. Természetesen a Facebookon is van már néhány...

Koncz Erzsébet

Vicces rajzok

A harmadikosok is itt vannak

Kész az arc

Ébredés után

Az igazi álomszuszekok bizony minden reggel elátkozzák az ébresztőórát, amikor éles hangjával felébreszti őket legédesebb álmukból. Ha tehetik, az órát vagy a mobiltelefon ébresztőjét legalább még egyszer szundira állítják, mert ilyenkor tíz percre is nagyon jó visszaaludni, mielőtt megkezdődne a nap. Mások viszont már az első csörgésre kipattannak az ágyból, és frissen vetik bele magukat a reggeli készülődésbe. Amikor viszont eljön a hétvége, ők is megengedik maguknak, hogy egy-két órácskával tovább aludjanak, hiszen ekkor kevesebb kötelezettségük van, és nyugodtabban láthatnak neki a napnak.

A szabadkai Majsai Úti iskola tanulóit, a hatodikos **Tóth Emesét** és **Domonkos Dominiát**, valamint a nyolcadik osztályos **Úri Szűcs Lucát** és **Táncos Gábort** arról faggattuk, ők mennyire álomszuszekok, és ébredés után hogyan folytatódik a napjuk.

Emesének nem okoz gondot a korán kelés. Általában fél hatkor-hatkor kel, és nem szokott előfordulni, hogy visszaaludna, viszont este kilenc körül már lefekvéshez készülődik.

– Legtöbbször anyukám szokott kelteni, de néha a mobilomra ébredek. Hétköznap mindig korán kel a család, mert a szüleim a tatáméknál dolgoznak a szabóműhelyben, és reggel mindannyian elmegyünk oda. Ha délutános vagyok, akkor ott a tesómmal megreggelizünk, megcsináljuk a házit, tanulunk, még egy kis tévzés is belefér, ebéd után pedig indulunk az iskolába. Néha előfordul, hogy otthon maradok, de jobban szeretek elmenni a tatámékhoz, mert már megszoktam, és ott vannak a szüleim is, ha segítség kell a háziban vagy a tanulásban. Hétvégén viszont nyolc-kilenc óráig is alszom, mert előző este tovább

fennmaradhatok. Ébredés után megreggelizek, egy kicsit tanulok, majd számítógépezek, játszom, tévézek.

Gábor hét óra körül szokott kelni, ha délutáni váltásba jár. A reggelt tanulóval kezdi, majd egy kicsit pihen.

– Ha délelőttös vagyok, kicsit korábban, úgy hat körül kelek, hogy át tudjam nézni a tananyagot, amit előző nap tanultam. Mivel anyukám idegvezetőként dolgozik, nincs mindennap otthon, és többnyire magamra vagyok utalva, ha a reggeli ébredésről van szó. Általában felébredek az első csörgésre, 5.55-kor, de lenyomom az órát, ami hatkor, majd hat óra öt perckor is csörög. A tesómmal ellentétes váltásban járunk iskolába, úgyhogy reggelente csend van, vagy mert alszik, vagy mert elmegy otthonról. Ha sulis előtt nincs reggeli tanulás, akkor elég hétkor is felkelnem, hogy elkészüljek és beérjek az órára, mert nem kell sok idő, hogy észhez térjek, felöltözök és bepakoljak a táskába.

– Nem szeretem a kerek számokat, ezért 6.22-kor szólok meg az ébresztőt – mondja Luca. – Általában szundira állítom az órát, és tíz perc pihenés után valahogy könnyebben magamhoz térek, de ha nincs első óránk, sokkal jobban kipihenem magam, pedig csak fél órával tovább alszom ilyenkor. Az öt vagy hat órát korai időpontnak érzem, a fél hét már rendben van, és ha nem fekszem le túl későn, akkor könnyen fel is ébredek. A testvérem Kanizsára jár iskolába, és ha délelőttös, nagyon korán kel. Nem is tudom, hogy tud ilyen ko-

rán felébredni. A reggeli készülődéskor kicsit elhúzom az időt, mert jó húsz percet a fürdőszobában vagyok, aztán össze kell szednem a gondolataimat, hogy mit kell aznapra bepakolnom a táskába, úgyhogy szükségem van egy kis időre, hogy beinduljon a nap. Tíz perc alatt nem tudnék elkészülni, vagyis szeretem lassan, kapkodás nélkül indítani a napomat. A szombat viszont lazulós nap, akkor tízig-tizenegyig is alszom.

Dominika inkább a reggeli órákban érzi magát aktívnak, ezért a korán kelés nem okoz neki gondot.

– A reggel fél hat-hat óra is nagyon megfelel nekem, mert ha délelőttösök vagyunk, inkább felkelek korábban, hogy ellenőrizhessem, kész van-e minden házi feladat, átismételtem-e minden anyagot, és így nyugodtabb vagyok. Amikor délutános vagyok, fél nyolc-nyolc körül szoktam kelni, de valahogy a délelőtti váltást jobban szeretem. Az iskolából hazaérve még aznap este megcsinálom a házit, másnap délelőtt pedig tanulok. Általában úgy állítom be az órát, hogy csörögjön hat órakor és hat óra öt perckor is, ha véletlenül visszaaludnék. Előfordul, hogy az első csörgést lenyomom, de a másodikra mindig felkelek, majd elkészülök, bepakolok a táskába, átnézem a házit, és elindulok. Azt hiszem, még sosem fordult elő, hogy elaludtam, bár képes vagyok rá, hogy visszaaludjak, ezért jó, ha anyukám egy kicsit noszogtat, akivel egyébként reggelente egy időben szoktunk kelni.

Sztojánovity Livia

Nyuszinyomok a hóban

A mezei nyúl nappal a talajon vagy a hóban készített sekély vackában pihen, és csak szürkületkor indul táplálkozni. Havas időben a nyomokat követve látjuk, hogy néha igen nagy távolságot tesz meg egyetlen éjszakán. Közben állandóan figyelnie kell, nem közelít-e ellenség valahonnan. A mezei nyúl egyetlen fegyvere a futás, a menekülés. A települések környékén gyakran kóbor kutyák kergetik meg, de gyorsasága a legtöbb esetben megmenti. Sokat segít az is, hogy teljes körben lát, így futás közben is szemmel tudja tartani üldözőjét.

A mezei nyúl egyébként a párosodási időt kivéve magányosan él, és megszokott területéhez erősen ragaszkodik. Ha felugrik előttünk valahol, eleinte testét ellapítva teljes sebességgel menekül, de ha azt látja, hogy nem üldözik, egy idő után futása lassul, majd megáll, figyel, és egy nagy félkör után újra megszokott területére tér vissza. Vacka a földön vagy a hóban készített sekély mélyedés, amelyben az uralkodó széliránnyal szemben fekszik. Ha úgy látja, hogy az ember elhalad mellette anélkül, hogy észrevenné, nyugodtan feke marad, de elég egy pillanatra megállni, hogy máris felpattanjon, és rohanva meneküljön.

A behavazott erdő sok mindent elárul abból, ami az éjszaka folyamán történt. Az öreg tölgyesben a sárga fagyöngy hóra hullott bogyói azt jelzik, hogy a léprigók még az esti szürkület idején is táplálkoztak odafent. Helyenként vad-disznók túrták szét a havat, hogy az avarban makkok után kutassanak, de megtaláljuk a szarvasok nyomait is.

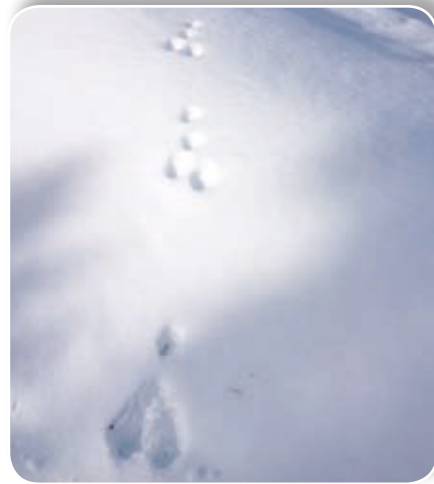
A szarvasok már ősszel csapatokba verődtek, külön a bikák és külön a tehenek. Előfordulnak nagyszámú csapatok is. Kemény, havas telek idején, amikor kevés a táplálék, különösen a nagy létszámú tehéncsapatok vándorolnak, új, élelemben gazdagabb területet keresnek. A szarvasok a hegyekből is rendszeresen a völgyekbe húzódnak a téli időszakra.

A csapatok számára a legnagyobb veszélyt a zavarás jelenti. Többek között ezért nem szabad

kutyát vinni, és szabadon engedni az erdőben. A téli, inséges időben végzetes lehet a kutyák által üldözött, menekülő vad energiavesztése, különösen a legyengült példányok esetében.

Az északi országrész erdeiben járva nagy mancsok lenyomatát láthatjuk a hóban. A hiúz valamikor Európa minden erdővel borított területén előfordult, de a vadászok kíméletlen üldözése miatt a legtöbb helyről eltűnt. Németországban és Svájcban nagy anyagi ráfordítással a visszatelepítésével próbálkoznak. A hím valamivel nagyobb, mint a nőstény, testtömege a hús kilogrammot is meghaladhatja. Jellemző az állat pettyezett bundája, pamacsos fülei és rövid farka. Viszonylag hosszú pofaszakállra a feltételezések szerint, a parabolához hasonlóan, a hallását erősíti. Hallása valóban kitűnő, ennek vadászat, zsákmánykeresés közben nagy hasznát veszi.

A hiúz a középhegységek sűrű erdeiben tanyázik, elsősorban a zavartalan, az emberek által kevésbé járt területekben telepszik meg. Vadászterülete akár 40 négyzetkilométeres is lehet. Főként éjszaka jár zsákmány után, a nappali órákat alkalmas rejtékhelyen, barlangban vagy sűrű bokor alatt pihelve tölti, de szívesen sütikérezik is a délelőtti órákban. Nagyon sok pocokot és egeret fog, emellett nyulakat és madarakat zsákmányol. Alkalmilag egy-egy szar-

vasborjú vagy őzgidra is áldozatul eshet, de ez a hazai erdőben egyébként is túlszaporodott, a kívánatosnál nagyobb vadállományra nem jelent veszélyt.

Az embert messze elkerüli. A párosodás ideje a tél végén, kora tavasszal van, a nőstény több mint két hónapi vemhesség után általában két-három kölyköt ellik. Ezek körülbelül fél évig szopnak, de anyjuk már néhány hónapos korukban hústáplálékra is szoktatja őket. A hiúz a hazai erdők kiemelt természeti értéke, a keleti országrészben ugyancsak megjelent farkassal együtt fokozottan védett.

Ha a havas téli parkba lépünk, az első pillanatban talán üresnek tetszhet, de néhány perc után már mindenütt az élet jeleivel találkozunk. Valahol a magasban harkály kopácsol, a repkény nyelv borított öreg tuskó alól ökörszem repül át a legközelebbi sűrű bokorba, az egyik juharfán süvöltők táplálkoznak jóízűen. Nagyszerű látványt nyújtanak a ha vas ágakon ülő piros mellű hímek.

A zöld küllő a hó alatt is megtalálja a dermedten pihenő hangyákat, kemény csőrével a fagyos talajt is meglékeli, hogy a zsákmányhoz jusson. Amikor odébb repül, gyakran jellemző, hangos „klü-klü-klü-klü” kiáltását hallatja. A fák és bokrok ágain kóbor cinegecsapat keresgél, hozzájuk néha egy-egy fakusz vagy kis fakopáncs is csatlakozik. Az etetőre, persze, más madarak, zöldikék, mezei verebek és fenyőpintyek is járnak, ahol pedig a parkban mókusok tanyáznak, őket is a napraforgó rágcsálása közben figyelhetjük meg. A magas fenyőfák ágain gyakran erdei fülesbaglyok töltik a nappali órákat. Mozdulatlanul ülnek, csak narancsvörös szemekkel követik kíváncsian az alattuk járó embereket.

Zöld küllő

Sch. E.

Mezei nyúl

Hiúz

Milyen állat a kinkajou?

A kinkajou vagy farksodró az emlősök osztályának, a ragadozók rendjéhez, ezen belül a mosómedvefélék családjához tartozó Potos nem egyetlen faja. A trópusi erdők lombkoronájában él Dél-Mexikótól délre, a braziliai Mato Grossoig.

Testhossza 40–60 centiméter, farka akár 55 centiméter hosszú is lehet, testtömege 2–3 kilogramm. Aranybarna színű, rövid szőrű, a bundája sűrű és puha. A bőre néha lazán lóg a testén.

A fiatal állatnak puha, sötétben melírozott bundája van. A lábain öt ujj van, amelyek hosszú karomban végződnek. Ujjai a táplálékgyűjtésben játszanak fontos szerepet.

A fark nagyon hajlékony, és gyakran ugyanolyan hosszú, mint az állat törzse. A farksodró az ág köré csavarja a farkát, így táplálkozás, illetve mászás közben biztonságosabb a tartása. Hátrafelé nyújtott farka az egyensúlyozást segíti. Nyelvével – amelynek hossza elérheti a 12 centimétert – lenyalja a virágok nektárját, és kiszívja a puha erdei gyümölcsök édes levét. Ezenkívül bundája tisztogatására is használja.

Az állat éjjel aktív. Magányosan, párban vagy laza közösségekben él. Tápláléka gyümölcsök és nektár, méz, madártojások és -fiókák. A szabad természetben körülbelül 19 évig él.

Nőtt a szibériai tigrisek száma Kína északkeleti vidékén

Nőtt a Kína északkeleti vidékén élő szibériai tigrisek száma: az idén 91 kölyök született a hejlungcsiangi tenyésztési programban, így némileg javultak a világ egyik leginkább veszélyeztetett fajának esélyei a fennmaradásra.

Az orosz határ melletti tartományban működő tigrisparkban így már a szibériai tigris 1067 képviselője él. Az idén született 91 kölyökből húszat választanak ki a tenyésztési programba. A park az utóbbi időben szigorú ellenőrzés alatt tartja a faj mesterséges szaporítását, 2001 óta DNS-vizsgálatokat használ a „rossz házasságok” megakadályozására. A hejlungcsiangi park 1986-ban kezdte meg működését nyolc tigrissel.

A szibériai tigris főként Oroszország keleti, Kína északkeleti és a Koreai-félsziget északi részén honos. Manapság mintegy 500 példánya él a vadonban, közülük csak 12 Hejlungcsiangban, 8-10 pedig a szomszédos Csilin tartományban.

Tigriseket nevel a juhászkutya

Nárom elhagyott tigriskölyköt fogatott örökbe Tallim, a svájci juhászkutya. Az éhes apróságok visítva jelzik, ha megkordul a gyomruk.

A csíkos kölykök, Olymp, Dar és Talli, az oroszországi Oktyabrszki állatkertben születtek, Szocsiban, november 14-én. Anyjuk, Bagira szintén az állatkert lakója.

Nem ez az első eset, hogy a nőtény tigris nem hajlandó táplálni kicsinyeit. Az állatkert dolgozói ezért már előre felkészültek a kicsik érkezésére. A kölykök születésekor azonnal hirdetést adtak fel az interneten, miszerint szülőket keresnek tigriskölyköknek. Így lett a kicsik pótmamája Tallim, a juhászkutya.

Bár a kis tigrisek már javában próbálgatják erejüket; sikítoznak és karmolnak, az önjelölt anyuka nagy türelemmel gondozza őket. Az állatkert gondozói pedig minden állatbarátot megnyugtattak, hogy a kis tigrisek nem jelentenek veszélyt a kutya számára.

Nofertiti, az ugrópóknauta

A neve Nofertiti, a Phidippus johnsoni faj egy tagja, és ő az első sikeres „ugrópóknauta”. Az Észak-Amerika nyugati felén őshonos pókfaj nőténye nemcsak hogy feljutott a világűrbe, de száz nap súlytalanság után biztonságban vissza is tért a Földre. S bár kénytelen volt végleg búcsút inteni a Nemzetközi Űrállomásnak, élete végéig kiemelt helye lesz az amerikai Nemzeti Természettudományi Múzeumban.

Nofertiti specialitása – és amiért sikeresnek neveztük –, hogy ő az első olyan ugrópók, amely nemcsak az űrléthez akklimatizálódott, de képes volt ismét megszokni a gravitációt is.

S bár mindez hihetetlenül vagány – mi más lehetne egy pók és az űrutasítás keveréke? –, valamiért mégsem tudjuk kiverni a fejünkől azt a lehetőséget, hogy a Nemzetközi Űrállomás legénységének egyik tagja arachnofóbiás.

HOROG

A pisztráng- királynők

A rendszertan – az élőlények, leírásával, csoportosításával, elnevezésével... foglalkozó tudományág – kívülállók számára olykor igen bonyolultnak tűnik. Gyakran azonban a hozzáértők számára is az. Az ezzel a tudományággal foglalkozók ugyanis állandóan újat találnak ki. Az legújabb felfedezések, de gyakran csupán az újonnan kialakult álláspontok, nézetek alapján átcsoportosítanak, újrafelosztanak... Tehát nem egyszerű nyomon követni a dolgokat. Ma a bonyolítások korát éljük, ezért nem kell belefeledkezni ebbe a tudományágba. A horgász számára bőven elég, ha csak érintőlegesen ismeri a dolgokat.

A rendszertani bevezető csupán azt szolgálja, hogy könnyebben keresztülverekedjük magunkat a legnagyobbra növő pisztrángfélék, a galócák rendszertani besorolásán, vagy ha úgy tetszik, áthidaljuk azt. Maradjunk annyiban, hogy az ide besorolható fajok száma hat, a horgászás pedig kettővel foglalkozik behatóan. Ennyi!

Ezek egyike a Távol-Keleten élő, manapság legnagyobbra növő pisztrángféle, a tajmen. A másik a nálunk is élő dunai galóca (szerbül mladica), amely a Drinában és mellékfolyóiban él. És tegyük hozzá: fogyasztásban van. Ezekről a halakról fontos tudni, hogy a gyors folyású, hideg, tiszta vizekben élnek, ádáz ragadozók, és igen nagyra nőnek. Az egy méternél hosszabb, és akár harminckilós példányok valamikor szokványosak voltak, de a korabeli irodalom ötvenkilósakat is emleget.

A tajmen abban az előnyös helyzetben van a dunai galóccal szemben, hogy az embertől távol eső, gyéren lakott vidékek vizeiben él Oroszország keleti részén, Mongóliában... Többnyire háborítatlan vidékeken, ahol a horgászás nem hússzerzés. Vagy ha úgy tetszik, a zsinórátatásnak számottevő hagyománya nincs. A vidék – európaiak

Miodrag Čirić a mongóliai Üür folyón zsákmányolt tucatanji tajmen egyikével

szemével nézve – igen barátságatlan. Ennek ellenére delejként vonzza az óriáspisztrángokra vágyó horgászturistákat.

Oda utazni nem olcsó mulatság, nem is engedheti meg magának mindenki. Legalább három felszállás különböző repülőterekről, megtett kilométerek ezrei, majd egész napos zötykölődés úttalan utakon olyan szállítóeszközökön, amelyek állapotát a guruló ócskavas fogalma fedi. De ha a pisztrángkirálynőről van szó, akkor a horgászok mindezt vállalják.

A tajmennel, a zúgva hömpölygő patakok jéghideg vizének óriáspisztrángjával való küzdelem – állítják a horgászok – minden viszontagságért, fáradságért kárpótol. Éppen ezért, de nemcsak ezért, háznak táján is már vagy másfél éve azon munkálkodnak, hogy visszaállítsák a Drina galócaállományát. Az elmúlt egy év alatt ellenőrzött körülmények között keltetett és előnevelt kis galócák ezreit (több, mint tízezer) engedtek a Drinába. Persze, ezekből egyik napról a másikra nem lesz azonnal húszkilós. De ha kivárujuk, elérheti a harmincat is.

Ljubomir Pejčić halszakértő a Drinán fogott galóccal

A galócautánpótlás

December 13.

Luca, Otilia, Elza, Lúcia és Enid napja.

Luca: A Lúcia régi magyar formája.

Enid: Kelta, walesi, angol eredetű név. Jelentése: élet, lélek.

1500. XII. 13. (512 éve)

Luca napja: A decemberi asszonyi ünnepek közül a magyar nyelvterületen a legjelentősebb Luca napja. Lányoknak, asszonyoknak tilos ilyenkor dolgozniuk. Számos történet szól arról, hogyan büntette meg Luca azokat, akik szőni, fonni, varrni, mosni mertek az ő ünnepén. Luca büntetésből a fonó asszonyhoz hajítja az orsót, kóccá változtatja a fonalat, bevarrja a tyúkok tojóját.

1806. XII. 13. (206 éve)

A Hannover melletti Lenthén megszületett Ernst Werner von Siemens német feltaláló és gyáralapító. Tiszteletére nevezték el Siemensnek az elektromos vezetőképesség SI-egységét. Kifejlesztett gépek között egy új szabályozót a gőzgéphez, egy prést a műkögyártáshoz, valamint Johann Georg Halskevel együtt tökéletesítette a távirót. Ez a táviró olyan mutatót használt, ami a megfelelő betűre mutatott, ezzel helyettesítve a Morse-kódot. Ennek a találmánynak a tökéletesítésére Halskevel új céget hozott létre Telegraphen-Bauanstalt von Siemens & Halske néven; ez volt a mai Siemens AG elődje.

December 14.

Szilárda, Bertold és Szilárd napja.

Bertold: Germán eredetű, elemeinek jelentése: fényes, híres, uralkodó, tevékeny, egyes magyarázatok szerint pompával uralkodó.

Szilárd: Magyar nyelvújítási alkotás a Konstantin magyarítására, amely a latin constans szóból ered. Jelentése: állhatatos, szilárd. Női változata a rendkívül ritka Szilárda.

1503. XII. 14. (509 éve)

Megszületett Nostradamus francia orvos és asztrológus jóvendómondó. Orvosként a pestis leküzdéséért harcolt, de ebből nem tudott megélni, így egy obszervatóriumot állított fel. 1555-ben megjelentette Prophéties című művét, amely jóvendóléseket tartalmazott történelmi eseményekkel, találmányokkal és katasztrófákkal kapcsolatban. Megjósolta, hogy II. Henriket egy lovagi tornán halálos baleset éri. Amikor ez beigazo-

lódott, általánosan elismerték és híres jóvendómondó lett, akinek jóslataiban ma is sokan hisznek.

1911. XII. 14. (101 éve)

Ronald Amundsen norvég felfedező elsőként érte el a Déli-sarkot. Harmincöt nappal megelőzte Robert F. Scott kapitányt, akivel közel egy időben indultak el. Társai Olav Bjaaland, Helmer Hanssen, Sverre Hassel és Oscar Wisting voltak.

December 15.

Valér, Mária és Dezső napja.

Valér: Latin eredetű név, a Valerius családnévből származik. Jelentése: erős, egészséges.

Dezső: A latin Desiderius névből származik, melynek kicsinyítő képzős formája a Dezső. Jelentése: kívánt, óhajtott gyermek.

1970. XII. 15. (42 éve)

Szovjet (orosz) űrállomás szállt le a Vénuszra, és onnan adatokat továbbított. A Venyera-7 (oroszul: Венера-7) szovjet űrszonda indítására 1970. augusztus 17-én került sor. A 127 napos út végén, 1970. december 15-én elérte a Vénusz légkörét. Fékezés után kinyitotta az ejtőernyőjét, és ereszkedés közben 35 percen keresztül mérési adatokat továbbított. Leérkezés után még 23 percig működött, majd elhallgatott. A kapszulát úgy tervezték, hogy legalább 30 percig ellenálljon 180 atm nyomásnak és 540 °C hőmérsékletnek. Ez volt az első űrszonda, amely adatokat közvetített a Vénusz felszínéről.

1859. XII. 15. (153 éve)

Megszületett Lazar Markovics Zamenhof lengyel szemorvos, filológus, az eszperantó nyelv atyja. A nyelvnek a Lingvo Internacia (Nemzetközi nyelv), a tankönyvnek pedig az Unua Libro (Első könyv) nevet adta.

December 16.

Etelka, Aletta, Beáta, Özséb és Tihamér napja.

Aletta: Az Adelheid fríz és németalföldi formájának átvétele, amely német eredetű név. Elemeinek jelentése: nemes + alak, személy.

Özséb: Görög, latinosított eredetű név, az Eusebius névnek a rövidült, magyar formája. Jelentése: istenfélő, jámbor.

1938. XII. 16. (74 éve)

Megszületett Liv Ullmann norvég színésznő, rendező, aki férje, Ingmar Bergman filmjeiben játszott. A világszerte elismert film- és színházi színésznő, filmrendező,

sikerkönyvek szerzője, az International Rescue Committee (IRC – Nemzetközi Megmentési Bizottság) nemzetközi alnöke és 1980 óta az UNICEF (Egyesült Nemzetek Gyermekalapja) jószolgálati nagykövete volt. Férje, Ingmar Bergman filmjeiben vált világhírűvé, a New York-i filmkritikusok többször tüntették ki a legjobb színésznőnek járó díjjal.

1882. XII. 16. (130 éve)

Kecskeméten megszületett Kodály Zoltán, a világhírű zenepedagógus, zeneszerző és népdalgyűjtő. Igen fiatalon és önerőből tanult meg játszani négyféle hangszeren. Tizennyolc éves korától a bölcsészkarral párhuzamosan a Zeneakadémiára is járt, ahol 25 évesen már tanárként dolgozott. Zenedarabjain könnyen felismerhető, hogy érdeklődésének alapja elsősorban a magyar népdal és népzene volt. Kortársával és barátjával, Bartók Bélával együtt hosszú évekig járták a magyar falvakat, hogy összegyűjtsék a még fellelhető népdalokat. Első igazi hazai sikere 1923-ban volt a Psalmus Hungaricus, majd ezt követte a Háry János és a Székelyfőnök.

December 17.

Olimpia, Lázár, Belizár és Begónia napja.

Olimpia: A görög Olümpiasz névből származik. Jelentése: Olümposz hegyéről való.

Belizár: Bizonytalan eredetű név, egy 6. századi bizánci hadvezér neve. Talán a babilóniai, akkád eredetű bibliai Belshazzar, Bélsaccar névből származik. Ez esetben rokon a Baltazar névvel.

1790. XII. 17. (222 éve)

Kőbe vésett azték naptárat fedeztek fel Mexikóvárosban. Az 1479 körül készült korong kb. 4 méter átmérőjű, és 25 tonnát nyom.

1963. XII. 17. (49 éve)

Elsőször nyitották meg az 1961-ben épült berlini falat. A nyugat-berliniek számára nyitották meg, hogy meglátogathassák kelet-berlini rokonaikat. 1964. január 6-án visszazárták. Ez nem tévesztendő össze a fal lebontásával, aminek kezdete 1989. november 9-ére tehető.

December 18.

Augusztá, Mária, Dezső és Töhötöm napja.

Augusztá: Az Augustuszférfinév női párja, amely latin eredetű név. Jelentése: magasztos, fennkölt.

Töhötöm: Török, magyar eredetű név, a Tühütüm névből származik. Jelentése: fejedelem, herceg.

1893. XII. 18. (119 éve)

Szentpéterváron bemutatták Pjotr Iljics Csajkovszkij orosz zeneszerző Diótörő

című balettjét. A diótörő Pjotr Iljics Csajkovszkij utolsó balettje és egyben utolsó színházi műve. A történet alapját E. T. A. Hoffmann A diótörő és az egérkirály című meséje képezi. A mű első koreográfáját Marius Petipa tervezte. Ösbemutatójára 1892. december 18-án került sor a szentpétervári Marinszkij színházban, az Orosz Nemzeti Balett előadásában. Műveiben egyesítette az orosz népzene hagyományait az olasz, francia és német romantikus zene elemeivel. Különösen a szimfóniái személyes érzéseinek, tapasztalatainak zenei megfogalmazásai.

1865. XII. 18. (147 éve)

Életbe lépett a rabszolgaság eltörléséről szóló alkotmánykiegészítés az Amerikai Egyesült Államokban. A XIII. alkotmánykiegészítés rendelkezett a rabszolgaság megszüntetéséről, amelyre a Kongresszus 1865. február 1-jén tett javaslatot.

December 19.

Viola, Urbán, Orbán, Pelágiusz, Dárius, Anasztáz napja.

Orbán: A latin Urbánus szóból származik. Jelentése: római, finom, művelt, udvarias ember.

Dárius: Latin-perzsa-görög eredetű név. I. Dárius perzsa király (Kr. e. 522-486) latin nevéből származik. Az uralkodó görög neve Dareiosz, óperzsa neve Darayavanus. Jelentése: hatalmas, birtokos, birtokmegörző.

1915. XII. 19. (97 éve)

Megszületett Edith Piaf (Édith Giovanna Gassion) francia szonzenékesnő. Piaf a francia argóban verebet jelent (nyilvánvalóan utalás vékony testalkatára – Édith 142 cm magas, 40 kg súlyú volt). Művésznévét felfedezője, Louis Leplée adta neki, aki azt mondta, hogy olyan, mint egy vereb. Másik becenevének – la môme – jelentése: kőlyök, fiatalasszony, ez utalás fiatal korára a felfedezés idején.

1813. XII. 19. (199 éve)

Megszületett Thomas Andrews ír kémikus, az ózon létezésének bizonyítója. Sikerült bebizonyítani, hogy az ózon a légköri oxigén egyik megjelenési formája, ami pajzsot képez a Föld körül. Az ózon a szokásos kétatomos oxigénmolekulától (O₂) eltérően három oxigénatomot tartalmaz. Pajzsot képez a magaslégkörben az élőlényekre káros ibolyántúli (UV) sugárzás ellen, mely jelentős károkat okozna a növény- és állatvilágban, az embernél pedig többek között bőrrákot, vakságot vagy immungyengeséget okozhat.

Az athéni árutermelés i. e. 5. század közepén viszonylag általános jólétet biztosított. Voltak gazdagabbak és szegényebbek, de a különlegesen nagy vagyon ekkor még éppoly ritka volt, mint a nyomor. A szabad polgárok valóban önálló tulajdonosok voltak, az állam valóságos irányítói. Aki nagyobb anyagi erővel rendelkezett, mind több munkaeerőt, rabszolgát foglalkoztatott, mind nagyobb haszonra tett szert. A fejlődés tehát a vagyoni különbségek növekedése irányába mutatott, s a rabszolga-munkaeerő fokozott alkalmazásával járt.

Athén és a déloszi szövetség

Athén a perzsa háborúk után is igyekezett a szövetséges államokban mindenhol a démoszt hatalomra juttatni. A szövetség így Athént az arisztokratikus Spártával szemben katonailag is, politikailag is erősítette. Spárta ezt növekvő bizalmatlansággal figyelte. Fontos volt a szövetség fenntartása gazdasági szempontból is. A szövetségesektől különféle formában befolyó jövedelmekből részint az ipar számára lehetett munkaalkalmakat teremteni (templom, stadion, színház építése, hajóépítés stb.), a köznépi jólétét lehetett közvetlenül is növelni.

Érthető tehát, hogy az athéni demokrácia irányítói nem túrték a szövetség lazítását, s azokat az államokat, melyek a szövetségből ki akartak lépni, erőszakkal kényszerítették a bennmaradásra! Az arisztokrácia viszont, amely mindenhol inkább arisztokrata uralmat látott volna szívesebben, a szövetségesek elnyomásával, szabadságuk csorbításával vádolta Periklészt. A parasztság az arisztokrata uralomból nem kért ugyan, haszonélvezője volt a periklészi politikának, de részben az ő rovására is gazdálkodó nagyiparosokra és kereskedőkre egyre görbébb szemmel nézett.

Éppen az árutermelés folytán tehát, mely Athén nagyságának gazdasági alapját jelentette, kezdett bizonyos feszültség is mutatkozni, részint az athéni társadalmon belül, részint a szövetségesek és Athén közt, részint Athén és Spárta viszonyában. Ezek az ellentétes erők azonban egyelőre még egyensúlyban voltak.

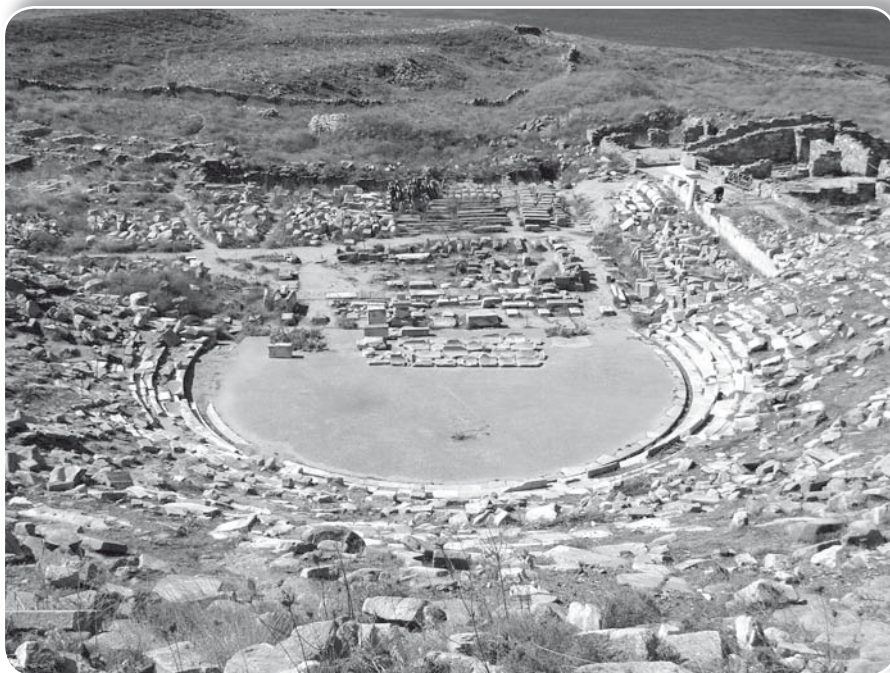
Tehát az athéni demokrácia az egész ókor leghaladóbb társadalmi és politikai formája volt. Teljes jogú polgárai számára politikailag teljes demokráciát biztosított. A hatalom gyakorlásában termelőmunkát végző emberek tömegei vettek részt.

Másfelől azonban csak a szabad polgárok számára volt teljes demokrácia, míg a többiek: a nők, rabszolgák ki voltak zárva a polgárjogokból és az ezzel járó előnyökből.

Az athéni demokrácia ezek ellenére is az emberi történelem legszebb időszakai közé tartozik, melyet későbbi korok haladásáért demokráciáért küzdő fiai gyakran tekintettek példaképüknek.

Ami a rabszolgáságot illeti, Spártában kezdettől fogva a fő munkaeerő a rabszolga volt. A görög-perzsa háborúk után, a rabszolgák száma mindenütt hirtelen megnövekedett. A városi piacok tömve voltak az eladásra szánt hadifoglyokkal. Áruk olyan alacsony volt, hogy

A déloszi szövetség

Színház Déloszban

még a szegény parasztok is megvásárolhatták őket. A gazdagok pedig tízesével, százasaival vásárolták a hadifoglyokat.

A görögök műhelyeiben százasaival dolgoztak a rabszolgák. A szigorú felügyelők szjorbáccsal serkentették a munkájukat. Rab-

szolgák dolgoztak a kötőrőkben, bányákban, a földeken stb. is.

Görögországban tehát a rabszolgák végeztek minden fizikai munkát. Rabszolgák voltak a nevelők, tanítók, írnokok, felszolgálók stb. A rabszolgát a görögök nem vették emberszámba, „beszélő szerszámnak” tartották. A rabszolgát ura megölhette, megverhette, eladhatta. Ruhát csak éppen annyit adtak rájuk, hogy ne legyenek meztelenek. Enni csak annyit, hogy éhen ne haljanak. Felkeléseiket a rabszolgatartók a legkegyetlenebbül vérbe fojtották.

A rabszolgák helyzete Görögországban

Hiosz szigete volt a legnagyobb rabszolgapiac. I. e. 5. században azonban már Athén volt a rabszolga-kereskedelem legfőbb központja... A piacon a rabszolgákat leggyakrabban emelvényre állították, hogy a vásárlók jól szemügyre vehessék őket. A rabszolgák ára nem volt állandó, hanem a kereslettől és a kínálattól, a rabszolga kisebb vagy nagyobb képességeitől függött. Egy rabszolgát i. e. 418-ban átlagosan 167, egy rabnőt pedig 135 drachméért (ókori ezüst pénzérme) adtak el. A kézműves rabszolga drágább volt.

A rabszolgák ütlegetése és kínzása mindennapos jelenség volt. A rabszolgatartó parancsára a rabszolgát láncra verték, és alacsony, keskeny cellába zárták, ahol sem feküdni, sem ülni, sem felegyenesedni nem tudott. Gyakran kínpadra vonva végtagjait nyújtogatták, éheztetéssel büntették, nehéz munkára kényszerítették. Egyedül Athénban voltak a rabszolgák némileg elviselhetőbb helyzetben, mint a többi görög városállamban...

Összeállította:

Uri Ferenc történész

Görög rabszolga (Hiram Powers, 1844)

NEVEM: **Bence Pozsgai Rebeka.**

HAJAM SZÍNE: Barna, szőke csíkokkal.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

HAGASSÁGOM: 150 cm.

CÍMEM: 24430 Ada, Halász József u. 1.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić Erika.

LEGKEDVESEBB

OSZTÁLYTÁRSAIM: Lajkó Csenge, Huguik Renáta, Cvitkó Nikoletta, Szabó Szepesi Andrea, Szél Csongor.

MIT SZERETEK AZ

ISKOLÁBAN: A szüneteket.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Állatkirakat.

KEDVENC KÖNYVEM:

A fekete tálto.

MIT CSINÁLOK

SZABAD IDŐMBEN?

Számítógépezek.

KEDVENC SPORTOM:

Lovaglás.

KEDVENC ÉNEKESEM: Ke\$ha.

KEDVENC DALOM:

Take It Off.

KEDVENC ÁLLATAIM: Ló,

macska, zebra, tyúk, disznó, tehén, öszvér, szamár, kacsa, vadlovak, madarak, farkas.

KEDVENC ÉVSZAKOM:

Tavaszi.

MI LESZEK, HA NAGY

LESZEK? Állatsebész.

HA LENETNE, MIN

VÁLTOZTATNÉK? Több

uzsonnapénzt szeretnék.

NO ÉS A SZERELEM?

Az titok.

LEXIKON

NEVEM: **Pintér Ákos.**

BECENEVEM: Pintér.

HAJAM SZÍNE: Barna.

MAGASSÁGOM: 154 cm.

CÍMEM: 24430 Ada, Vuka Karadžića 33.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić Erika.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC KÖNYVEM: Vuk.

MIT CSINÁLOK SZABAD

IDŐMBEN? Játsszom.

KEDVENC SPORTOM: Úszás.

KEDVENC EGYÜTTESEM:

Nickelback, Green day.

KEDVENC ÉNEKESEM: Kovács

László Stone.

KEDVENC DALAIM:

American Idiot, Burn It

To The Ground, When We Stand Together.

KEDVENC ÁLLATAIM: Tigris, cápa.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Nem tudom.

HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK?

Beszüntetném azokat a gyárakat, amelyek szennyezik a környezetet.

NEVEM: **Varsi Anett.**

BECENEVEM: Netti.

HAJAM SZÍNE: Barna.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

MAGASSÁGOM: 141 cm.

CÍMEM: 24430 Ada, 7. juli u. 27.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Matic Ilona.

LEGKEDVESEBB

OSZTÁLYTÁRSAIM: Enikő, Corine, Paula, Kitty.

MIT SZERETEK AZ

ISKOLÁBAN? Tornázni.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Mesélgető.

KEDVENC KÖNYVEM: Tea

Stilton.

MIT CSINÁLOK SZABAD

IDŐMBEN? Olvasok.

KEDVENC SPORTOM: Tánc.

KEDVENC EGYÜTTESEM:

Tankcsapda.

KEDVENC ÉNEKESEM: Calry Rea Jepsen.

KEDVENC DALOM: Hull a szilva...

KEDVENC ÁLLATAIM:

Leming, kutya.

KEDVENC ÉVSZAKAIM:

Tavaszi, nyár.

MI LESZEK, HA NAGY

LESZEK? Fodrász.

HA LENETNE, MIN

VÁLTOZTATNÉK? Azon,

hogy egy héten többször legyen tornaóra.

NO ÉS A SZERELEM? Van

szerelmem.

Ui.: Levelezőtársat keresek!

NEVEM: **Hóli Dominik.**

BECENEVEM: Domi.

HAJAM SZÍNE: Barna.

SZEMEM SZÍNE: Zöld.

MAGASSÁGOM: 152 cm.

CÍMEM: 24430 Ada,

Dudvarskog u. 38.,

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh

Károly Általános Iskola,

5. c.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Matic

Ilona.

LEGKEDVESEBB

OSZTÁLYTÁRSAM: Rica

István.

MIT SZERETEK AZ

ISKOLÁBAN? Tornaórát.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC KÖNYVEM:

Rosszcsont Peti.

MIT CSINÁLOK SZABAD

IDŐMBEN? Játsszom.

KEDVENC SPORTOM:

Kézilabda.

KEDVENC EGYÜTTESEM:

Edda.

KEDVENC ÉNEKESEM: Pataki Attila.

KEDVENC DALOM: A kör.

KEDVENC ÁLLATAIM: Kuttyák.

KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár és tél.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Sportoló és tornatanár.

HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK?

A veszekedésen.

HOGYAN? Sohasem kellene civakodni, és akkor a

barátainkkal is sokkal jobban meglennénk.

NO ÉS A SZERELEM? Titok!

RÜGYFAKADÁS

Végre itt a hétvége

Végre itt a hétvége
Éljen a felhőtlen játék,
Geometria, történelem
Rám egy kicsit várj még.
Egész nap henyélés,
Indulhat a pihenés,
Tanulás helyett
Tombolhat a játék.
Alszom sokáig,
Hétig vagy kilencig,
Éjszaka fent vagyok
Tízíg, tizenegyig.
Vasárnap este
Észbe kapok végre,
Geometriát, történelmet
Elő kell vennem.

**Pletikoszity Gábor, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Egy barátság története

Sokszor emlékszem vissza az óvodáskoromra, a táborokra és születésnapokra, de a legtöbb emlékem ahhoz a naphoz fűződik, amikor először léptem át az iskola kapuját. Akkor ismertem meg Faragó Istvánt, akivel azóta is barátságban vagyok.

Mikor először megláttam, ezeket tudtam meg róla: a haja sötétbarna és átlagos hosszúságú. Testalkata és magassága átlagos. Általában farmer-nadrágot és rövid ujjút visel. Mire eltelt az első hét, és jobban összebarátkoztunk, rájöttem, mennyire segítőkész és kedves. Ezután a hazafelé vezető úton egy kis ideig mindig együtt mentünk, és elbeszélgettünk egymással. Ha egyikőnk megbetegedett, a másik fölhívta, és elmondta, hogy mi a házi feladat. Ebből akkora barátság lett, hogy egy-két veszekedés nem tudta elrontani.

Mindig örülök, ha elbeszélgethetek vele, és ha alkalom adódik rá, elme-gyek hozzá játszani, beszélgetni.

Sótanyi Bálint, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Az osztályban tizenöten vagyunk

Tizenöten vagyunk már,
Tíz a fiú, öt a lány.
Elég kevés, mégis sok,
Olyan, mint egy hangyaboly.

A csengő, ha megcserdül,
Az egész osztály kicsődül.
A szünetben körülnézek,
Emlékeket felidézek.

A régi tanító nénim keresem,
De sehol se nem lelem.
Új itt az iskola, új a tanár,
Csak már a helyem megtalálnám.

Az osztálytársaim a régiek,
Velük majd csak egyetértek.
A tanulást megduplázom,
A jegyeket kijavítom.

Osztályelső, ha nem is leszek,
A jeles eredményt még elérhetem.
Ha szorgalmasan tanulok,
Az első ötbe bejutok.

Milánovity Szandra, 6. osztály, Kizür István iskola, Szabadka

Részletek a naplóból

2012. X. 10.

Ma kora reggel keltem. Pontban fél hétkor. Talán túlzás, hogy ez az időpont korainak tűnik, de én még a nyári időszámításhoz vagyok hozzászokva. Augusztus végén az iskolát vártam, hiányérzetem volt nélküle. Most pedig, így ősz derekán, a nyári napsütés csillogására vágyakozom. Mikor lesz újra jó idő? Bárcsak itt lenne már!

Reggel hajvasalással küszködtem, mivel szörnyű hullámos hajzuhataggal rendelkezem, és szerintem ez nem mutat jól rajtam. Amikor már indulásra készen álltam a tükör előtt, a reggel kiválasztott ruházatom vizsgáltam, eszembe jutott a történelemfüzet, amit még este kikészítettem, hogy megtaláljam. Persze elfelejtettem. Gyorsan felfutottam érte, majd a barátnőm elé siettem. Ki kellett lépniük, mivel késésben voltunk, és nem akartunk igazolatlant kapni. Iskolába érkezésünkkor az igazgatóhelyettes intézett hozzánk pár szót késésünkkel kapcsolatban. Tűzvédelmi bemutató volt. Néhány tanár egy tűzoltó segítségével poroltóval tüzet oltott. Délután kettőkor értem haza. Angolra kellett volna mennem, de a fáradtságom miatt elaludtam. Később fizikát, földrajzot, magyart és kémiát tanultam. Egészen nyolc óráig. Ekkor a kedvenc sorozatomért kezdtem izgulni, amikor a tévékészülék nagyot pattant, majd elment belőle a kép.

2012. X. 11.

Még csak két hét van a születnapomig, biztattam magam reggel. Ébredés után gyorsan átnéztem a kémiát, illetve a magyar verset. Mármint ahogyan félálomban lévő fejjel át lehet ismételni.

Iskolába ismét Csillával mentem. Útközben sok beszédtemánk volt. Bea volt fiúit elemeztettük, illetve mostani barátját, Balázst pletykáltuk ki. A földrajz és a kémia nagyon nehéz volt. Nem tudom, más hogy van ezzel, de én teljesen sötét vagyok kémiából. Alig értek valamit. A magyar verset elég jól elmondtam, csak egy hibát vétettem. Tavaly „táncolva” adtam elő a prózát. Az idén csak a kezem mozgott. Az is csak idegességemben. Ez javulásnak tekinthető. Első nagyszünetben mi, öten lányok adtuk a zenét. Tökéletes volt. Amikor a hangszórókban felcsendül egy jól ismert dal, és látom a tömeg reakcióját, az csodálatos, leírhatatlan érzés. Délután fuvolán és dupla szolfézson vettem részt. Nem értem, miért kell zeneiskolába járnom, de ha már hét évet végigszenvettem, a nyolcadikkal is megbirkózom. Órák után több mint fél órát beszélgettem Csillával. Utcai törzshelyünkön. A táblánál. Hazaérkezve történelembe vettem bele magam, de folyton elkalandoztak a gondolataim: a péntek estémén vívódtam.

A közelgő negyedév miatt a tanárok bekeményítenek. Napi szinten kell dolgozatokat és tudáspróbákat átvészelniük.

Lackó Anita, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Padtárs

Legjobb barátom a padtársam.
Nincs nap, hogy ne lássam.
Az osztályban az egyik legjobb tanuló,
Ő lesz a nagy dinócsontkutató.

**Vastag Ottó, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

Szeme barna,
mint a haja.
Ha szólok hozzá: Anna,
vörösre pirul az arca.

Szokott viccleni,
és sokat firkálni.
Nevetni mindig szeret,
ezzel beragyogja a környezetet.

**Oláh Anita, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

Védőbeszéd

Kisgyerekként nem értettem, hogy miért váltakoznak az évszakok. Miért esik a hó, és miért van nagyon meleg. Ahogy nagyobb lettem, nem foglalkoztam vele. Megértettem, hogy ez a természet rendje.

Sok ember ragaszkodik egy-egy évszakhoz. Legtöbbjüktől azt hallom, hogy: „Mikor lesz már tél?”, „Mikor lesz már nyár?” De azt nagyon ritkán, hogy valaki a tavaszt vagy az őszt várja. Én ez utóbbiak közé tartozom. Ősszel mindenre alkalmas az időjárás. Ilyenkor a legjobb kimenni a természetbe. Minden megnyugszik, és egyben fel is éled. A falusi emberek megkezdik a természetakarítást és az őszi munkálataikat. Ez az első dolog, ami eszembe jut az ősssel kapcsolatban. Biztos azért, mert falun nőttek fel. Fontosnak tartom a földművesek munkáját, mert nélkülük nem kerülne finom, búzából készült kenyér mindennap az asztalunkra. A halak is ebben az időszakban harapnak a legjobban. A hűvösebb idő közeledtével a horgászok végre előszedhetik a csukázó szerelékeket és a csalihalakat. Ezek a halak csak ilyenkor akadnak a legeredményesebben a horogra. Emlékszem, amikor kisebb voltam, alig vártam az iskolakezdést is. Minden évben ugyanaz volt a feladat, mégsem lehetett ráunni. Szeptember végén a rajzórákra sárga, piros és barna leveleket kell szedegetnünk az avarból. Ezekkel díszítettük az osztálytermet. Amit legjobban élveztem, az az volt, amikor vadgesztenyét kellett vinni az iskolába. Különböző figurákat készítettünk belőlük. Még ma is van pár darab az akkor összefogpiszkálózott székéből, hernyóból és sündisznóból. Van még egy dolog, ami csak ősssel van. Az pedig a halloween. Ezen a napon beöltöztetünk kedvenc hősünknek vagy példaképünknek, és az a legmenőbb, akinek a legfélelmetesebb jelmeze van. Én az idén Joker voltam a Batmanből.

Berényi Igor, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi vers

*Megérkezett az ősz.
Anyu teát főz,
Én levelet seprek,
Kutyám, Bodri verebet kerget.*

*Hull a levél,
Esik az eső,
Szomorú az idő,
Nemsokára a téli is eljő.*

Kádár Tamás, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az ősz monológja

Ősz vagyok, a természet évszak-körforgásának egyik állomása. Átmenet hozok létre a meleg, kalandos nyár és a hideg, zord tél között.

Mikor eljön az én időm, a fák fájdalmas búcsút vesznek eleven leveleiktől. A simogató, őszi szél idegen tájakra, ismeretlen kertekbe repíti őket, és ott sanyarognak mindaddig, amíg egy dolgos háziasszony össze nem gereblyézi őket. Én is könnyes búcsút veszek a rengeteg költöző madártól, akiknek szólok, hogy hagyják el ezt a tájat, és repüljenek el messze, egy olyan vidékre, ahol nyár van és vidámság. A már félig kopasz, csupasz fák lágy szellőtől borzongva várják, hogy megváljanak ágaik utolsó csemetéitől is, és felkészülnek a télre, amikor is fehér dunna száll rájuk, és pár hónapra betemeti őket a hideg világ elől. Szólnom kell az égi hatalomnak, hogy szívja vissza a simogató meleget. Hát nem sanyarú az én dolgom? Minden élőlény úgy foghatja fel, hogyha itt az ősz, vége a boldogságnak. Pedig nem kell engem elítélni, hiszen mindennek és mindenkinek megvan a maga feladata és értelme. Az enyém ez, lehet, hogy nem kellemes, és nem örülünk neki, de azt ne mondja senki, hogy nem értelmes! Nézzük más szempontból! Tekintsünk például a tájra! Hát nem gyönyörű a színkavalkád? Sárga, barna, vörös, ezek az én színeim, a zászlóm alkotóelemei. És milyen jót lehet játszani a lehullott falevelek kupacözönében! Valószínűleg én vagyok a vidám nyár lezárója, a vége. De belegendolt-e valaki abba, hogy minek vagyok a kezdete?

Ez egy olyan kérdés szerintem, amire sokféle válasz adható. Ezért is mondom azt, hogy akinek tetszem, és nem szomorodik el tőlem, annak örülök. Viszont aki megvet, még az sem tud ellenem tenni semmit, hiszen ez egy rendszer, aminek a része vagyok, és megállíthatatlan.

Szalaji Natália, 8. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

RÜGYFAKADÁS

Kedvenc tantárgyam

Az én egyik kedvenc tantárgyam a földrajz. Szeretem, mert érdekes, ráadásul még vicces is néha. Földrajz hétfőn utolsó (hatodik) és szerdán második óra. A tanárnőnk Matić Ilonának hívják. A tanterem az iskola első emeletén helyezkedik el.

Amikor belépünk a terembe, szép, színes falak, vidám hangulat vesz minket körül. A bal oldali falon festmény formájában vannak a bolygók, és mellette jó nagyban a Nap, levegőburokkal. Hátral dombornyomaton a hét kontinens látható a tengerekkel. A harmadik falon van vulkán, és még sok érdekes dolog. A tábla mellett nagy térkép. A plafonról bolygók lógnak, melyek, amikor ünnep van, be vannak „öltözve”. Most épp Európát vesszük, sok országgal és fővárossal.

– Jó napot kívánok! – lép be a tanár.

Mi állunk, meg sem szólalunk, csak azt nem akarjuk, hogy a tanárnő száján az a mondat hangozzon el: „Papír, ceruza, első kérdés.” Ettől tart mindenképpen, de most úgy tűnik, ezt a röppenőzöt megúsztuk.

– Ki szeretne felelni?

Erre csak lapul az egész osztály.

– Jelentkezzen már valaki! – suttogom a padtársamnak.

– Sehol senki? Jó, hát akkor majd én választok. Hanyadika is van?

– Hetedik! – zengi kórusban az osztály.

Most kaptam csak a fejemhez, hisz én vagyok a hetedik!

– Rendben – mondja a tanárnő –, ki a hetedik?

Jelentkezem szerényen, alig nyújtott kézzel.

– Ajaj! – teszem hozzá halkán.

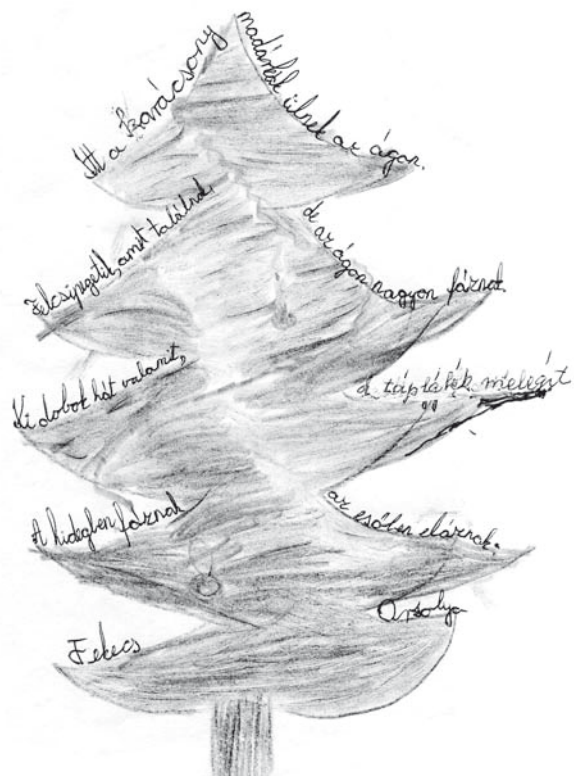
– No, főnökasszony! Akkor halljuk! Sorolj fel mindent, amit tudsz Közép-Európáról.

Mondom, sorolom, de egyszer csak nem jut eszembe semmi. A tanárnő ennek nem nagyon örül, kérdez még és még, de több kérdésre választ már nem tudok adni. A felelésnek végre vége. Ezt még kihúztam egy négyessel, de legközelebb többet kell rá tanulnom.

Ezt megjegyeztem, máskor több időt szánok rá. Szeretem a földrajzot, persze van egy-két óra, ami kivétel. Érdekes és érdekel, sőt szerintem fontos is a számunkra.

Horvát Alíz, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Karácsony

Fekete Orsolya, 5. o. Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Dal a szülőfalumról

*Kis falumnak nyílt
utcáin, őszi szél seper,
maga előtt terelgeti,
a lehullott levelet.*

*Letörli a nyár utolsó kacaját,
letépi és elhervasztja a kertek virágát.
A templom tornya ködbe vész,
fentről a nagyharang mélán néz.*

*Kedves kicsiny falum, olyan vagy te nékem,
mint gyermeknek anyja vagy anyának a gyermeke.
Hozzád mindig visszavágyom, bárhová megyek.*

*Falumban szeretem a tavaszt, a nyarat,
a biborszínű őszt, télen a sok havat.
Szeretem az erdőt, mező meg a halastavat.*

Dér Krisztina, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Aki keres, az talál is

Már alig vártam a tanév első napját. Mindent gondosan előkészítettem. Igaz, hogy délutánosok voltunk, én mégis korán keltem. Mikor felkeltem, megreggeliztem, megmosakodtam, s bementem a szobámba felöltözni.

Igen ám, csak hogy a kedvenc pólóm, amit még az este kikészítettem, nem volt a helyén. Végiggondoltam, vajon hol lehet. Ekkor felébredt az unokatestvérem, Marina, aki nálunk aludt. Rögtön utána a testvérem is. Reggeli után gyorsan kiszaladtak játszani, én pedig keresni kezdtem a pólót.

Először azt hittem, leesett a fotelról. Mikor már megnéztem a fotelt minden oldalról, tudtam, hogy nagy keresés vár rám. Ehhez hívtam anyukámat, ha nem is segít, legalább ötletet adjon. Mondott is egyet. Méghozzá azt, hogy nézzem meg a ruháim közt. Az otthoni ruháktól kezdve a farmernadrágokig mindent felforgattam egy nem akármilyen pólóért. A kedvenc pólóm! Sőt még a szerencsepólóm is! Ha abban mentem első nap az iskolába, a tanév végére mindig színikitűnő lettem. Visszatérve a keresésemhez, a póló nem lett meg.

Eszembe jutott, hátha a szennyes ruhák közt bujkál. Átkutattam a szennyest kétszer is, de az a fránya ruhadarab nem került elő. Ha már úgyis a fürdőszobában voltam, gondoltam, megnézem a mosógépben is. Kivettem a mosnivalókat, egyesével átnézegettem, de hiába, s ezt anyukám meg is látta. Nem volt büszke rám, sőt azt mondta, azonnal tegyem vissza a mosógépbe a ruhákat.

Ezután elkeseredve leültem a konyhában. Morcosan gondolkodni kezdtem. Ezt is meglátta anyukám. Megvigasztalt, és bölcsen azt mondta: „Aki keres, az talál is.” Ettől a mondatától észbe kaptam, felocsúdtam, és tovább kerestem.

A következő hely a szobám kis zugainak áttekintése volt. Benéztem a szekrény mögé, az ágy alá, a fiókba, sőt még a tornafélszerelésemet is átnéztem. De sehol sem volt. Mintha csak a föld nyelte volna el.

Ekkor támadt egy merész ötletem. Úgy intéztem, hogy anyukám ne legyen jelen. Mikor kiment, bemerészkedtem a szüleim szobájába, s átnéztem Marina táskáját. De ott sem volt. Mikor anyukám bejött a szárász ruhákkal, kértem, hadd nézhessem át, hátha ott van. Nagy csalódás volt ez számomra. A vidám keresésnek ezennel vége lett, s bánatomban ismét leültem.

Ekkor jött be a konyhába Béla és Marina. Csak némán néztem a földet, s intettem nekik. Marina megkérdezte:

– Hát te meg miért csüggedsz?

Még mindig bambán bámultam a szőnyeget.

– A kikészített ruhám, melyet az iskolaév első napjára vettem, nincs a helyén. Egész délelőtt azt kerestem. Nincs semmilyen ötleted, hogy hol lehetne?

– De igen. Nézted már a... melyik pólóról beszélsz?

Gondoltam magamban, hogy nem tudja, hogy melyik felsőmről beszélek.

– Tudod, az a...

Ekkor pillantottam meg rajta a keresett pólót.

Jót nevetünk, de mire mindent elmeséltem neki, már suliba kellett menünk. Végül meglett az elveszett kincsem, a tanévet szerencsével el is kezdtem a kedvenc pólómban. Ugye ti is várjátok a folytatást.

Romic Márta, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

„Végre itt a hétvége!” – mondja ujjongva a **csantavéri Pletikoszity Gábor**, a pihenés és szórakozás reményében. Lassan az első félév is a vége felé közeledik, majd következnek az év legszebb ünnepei és a megérdemelt pihenés. Addig sajnos az iskolai viszontagságok várnak rátok, és igyekeznetek kell, hogy ne csak titeket érjenek örömök a fenyőfa alatt, de ti is szerezzetek szép perceket a születeknek egy jó félévi bizonyítvánnyal.

A mai írások között érdemes megfigyelni a műfaji változatosságot. Az őszi apropóján két ritkán jelentkező műfaj, a védőbeszéd és a monológ kapott helyet, de napló, elbeszélő fogalmazás és vers is gazdagítja a választékot.

A december 5-éig érkezett küldeményeket a következőknek köszönöm:

Ada: Blaskó Tamás, Kádár Tamás (2 írás) és Német Dániel (2 írás);

Bácskertes: Guzsvány Martina (2 írás), Kiss Gábor, Sípos Tamás, Tadián Viola;

Bezdán: Bauer Kira;

Csantavér: Hatala Tünde, Juhász Rebeka (2 írás), Mecserik Vivien, Pletikoszity Gábor, Pletikoszity Tamás, Zserai Petra; **álhíreket küldtek:** Király Emese, Kovács Noel, Nagy Enikő, Pesti Márton, Petkovity Dominik, Rózsa Boglárka, Szeles Enikő, Tóth Csongor, Zabos Réka;

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Horvát Nikolett, Szemer Ervin, Almási Vivien és Angeli Martina; **Samu Mihály iskola:** Andruskó Henrietta, Benárik Nikolett, Fehér Elizabetta, Gere Zsolt, Szerda Adrián (2 írás), Szerda Valentina és Varga Klaudia;

Szaján: Apró Bálint, Csíkos Ervin, Kormányos Árpád, Mester Ervin;

Topolya, Csáki Lajos iskola: rajzot küldött: Becskei Georgina, Kubik Ramóna, Milinszki Boglárka, Pécsi Elizabetta, Sekicki Bianka és Szabó Emina;

Törökbecse: Király Réka;

Újvidék, József Attila iskola: Bece Lúcia és Hipik Tibor;

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Bálint Sára, Cakó Eleonóra és Kopasz Dávid.

A félévi szünetig kitartást, szorgalmat és persze jó osztályzatokat kíván:

Tomán Mária

Decemberi ünnepek

A karácsony a kedvenc ünnepem, és két napra rá van a születésnapom.

A karácsony a szeretet és a béke ünnepe.

Karácsony előtt két héttel téli nagytakarítást tartunk. Miután már ragyog az egész ház, elkezdjük feldíszíteni. December elején vesszük meg az adventi koszorút, vagy mi magunk készítjük tobozból és fenyőággból. December hatodikán van Szent Miklós ünnepe. Ilyenkor a gyerekek kiteszik a cipőjüket vagy csizmájukat. Reggel, mikor felébrednek, a cipőjük teli van ajándékkal. Karácsonyi süteményeket is készítünk. Mézeskalácsból házat formálunk cukormázzal. December 24-én van szenteste. Ilyenkor pulykát sütünk krumplival. Az éjfél misére is elmegyünk. A templomban karácsonyi dalokat és imákat mondunk és énekelünk. Hazatérésünk után feldíszítjük a fát. A fa alá helyezük a lucabúzákat és közösen imádkozik a család... Ezután az asztalhoz ülünk, és elfogyasztjuk a karácsonyi vacsorát. Gyertyafénynél szoktunk enni. Vacsora után karácsonyi dalokat énekelünk és hallgatunk. Utána táncolunk a karácsonyfa körül, és közben dalolunk. Szikraszórót tartunk, és a Csendes éj kezdetű dalt énekeljük. Ilyenkor nagyon nehezen alszunk el az izgalomtól. Másnap reggel, mikor felébredünk, az ajándékok már a fenyő alatt hevernek. Ebédre a nenához megyünk, és utána meglátogatjuk az összes rokont Becsén. Pár napra rá következik Szilveszter napja. Ilyenkor tűzijátékot és pezsgőt vásárolunk. Mikor eljön az éjfél, fellőjük a rakétákat és pezsgőt bontunk.

Nagy odaadással és izgalommal várom a decemberi ünnepeket.

Angeli Marina, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Ewan McGregor

Ewan McGregor skót színész leginkább alaposágáról ismert, ha egy szerepről van szó, képes a végtelékig is elmenni a hiteles megformálás érdekében. Szerepei széles skálán mozognak, játszott kábítószerfüggőt, de ő formázta meg *Obi-Wan Kenobit* az első három *Csillagok háborújában*. A hollywoodi csillogást mégsem neki találták ki, legszívesebben motorral szeli keresztül-kasul a világot barátjával, a szintén színész **Charley Boormannal**. Képzelt interjúnk a motormegszállott Ewan McGregorral készült.

– Hogyan kezdted el színészkedni?

– Minden úgy haladt, ahogyan azt a „nagykönyvben” előírják. A főiskolán drámatagozatra jelentkeztem, csatlakoztam egy színházi társulathoz, majd Londonban folytattam a tanulmányaimat, a kollégiumban pedig **Jude Law** lett a szobatársam.

– Eleinte milyen szerepek találtak meg?

– Először egy sorozatban egy Elvis-rajongót alakítottam. Utána viszont **Robin Williams**szel szerepelhettem az *Ember a talpán* című filmben, amely nagyont lendített a karrieremen. Utána sikerült még néhány sikeres filmben megjelennem, a *Sekély sír*-*hantban* és a *Párnakönyvben*.

– Melyik film hozta el számodra az át-törést?

– Talán a *Trainspotting*, amelyben egy kábítószerfüggő srácot alakítok. Nagyon behatóan tanulmányoztam ezt a szerepet, a kedvéért pedig tizenöt kilótól szabadultam meg. A kábítószer egy gonosz gyilkos, soha ne próbáljátok ki. Annak viszont örülök, hogy egy kultuszfilmben mutathattam meg magamat, mert ezek után is megtaláltak komoly kihívást jelentő szerepek.

– A maig legnagyobb filmednek még-iscsak a Csillagok háborúját emlegetik. Obi-Wan Kenobi szerepére is nagy odaadással készültél?

– Nagyon is. Ezzel valójában a legnagyobb gyerekkori álmom vált valóra. Már kölyökként is nagy Csillagok háborúja-rajongó voltam, szinte el sem hittem, amikor kiderült, hogy játszhatok benne. Nagyon szerettem volna jól teljesíteni, ezért alaposan tanulmányoztam a szerepemet. Elődöm, **Alec Guinness** filmjeit is vizsgáltam, hogy olyan jó Obi-Wan legyek, mint amilyen ő volt. A felkészülésekben szerencsére partnerem volt **Liam Neeson**, aki szintén szereti az alaposágot. Rengeteget edzettünk, és nagyon sok filmet néztünk meg együtt.

– A színészkedés mellett másik nagy kedvtelésed a motorozás. Hogyan találkoztál Charley Boormannal?

– A film hozott össze bennünket, együtt szerepeltünk *A kigyó csókja* című filmben. Ami később is összetartott bennünket, az a motorozás és a film. Mindketten motormegszállottak vagyunk, és legszívesebben motorral szeljük át a világot. Félreértés ne essék, nem azt élvezzük, ha másokat molszálhatunk a nyargalászásunkkal. A kalandvágy a lényeg, a természet szeretete, hogy világot lássunk és emberekkel ismerkedhessünk meg, akár a világ másik felén. Hétköznapi emberekkel, akiktől a hollywoodi élet nagyon távol áll.

– Filmeket is készítettetek az utazásaitokról?

– Két filmet csináltunk, a *Long Way Roundot* (Hosszú utazás körbe, 2004-ben), amely során Londontól New Yorkig mentünk, Európán és Ázsián keresztül csak mi ketten, motorral. Ez az utazás megjelent könyvben, készült róla tévésorozat, és DVD-n is kijött. Nagyon népszerű lett. Néhány évvel később megismételtük az utazást, ismét átszeltük a világot, ezúttal lefelé. Erről is készítettünk filmet *Long Way Down* (Hosszú utazás lefelé, 2007-ben) címmel.

– Harmadik utazás is lesz?

– Charley nagyon lovagol a témán. Állandóan beszél rá. Ő azóta sok másik útifilmet készített, engem pedig jobbnál jobb szerepekre kértek fel, és nem tudtam nemet mondani. Állandóan azzal heccel, hogy A listás színész vagyok, és nem érek rá motorozni a régi barátommal.

A téli éjszakának vége volt... és meszsze, a fekete háztömegeken túl: ott, ahol a mező homályos vonalban végződik – egy sűrű csík jelent meg az ég alján. Fönn még a csillagok pislogtak. És lenn a házak között, a mély árnyéktalan sötétségbe, ahol az alvó emberek lélegzése hallatszott, még semmit se tudtak arról a sűrű csíkról.

Maris megfordult az ágyában, kinyitotta a szemeit, és kinézett az ablakon. Azután gondolkodás nélkül hamar kiugrott az ágyából, és végigment a konyha hideg tégláin. Még a lábait sem fázította. Meggyújtott egy kénes gyufát, s a haját a képéből elsímítva várta, míg fölgyullad a láng. Mikor ez megtörtént, meggyújtotta a konyhalámpást, és munkához fogott. Öltözködni nemigen kellett, mert ruháستul aludt, csak éppen a réklíjét vetette le. Végigfésülte a haját, nagy gyorsan összefon-ta, és feltűzte két hajtúvel. (Kicsiny, szőke haja volt, mint a kóc, nem kellett sokáig bajlódnia.) Megvizezte és megdörzsölte piros, tizenöt éves leányarcát, megszap-panozta erős, vörös, de finom szőke pelyhekkel borított kezeit.

Mindezt gyorsan, lélektelenül csinálta, mint valami gép. Végre előkereste a papucsait, összerakta az ágyat, és kiment a konyhából.

Künn gyenge dér esett, s az udvar kövei sikamlósak voltak. A lány majd elvágódott.

– Haj-né! – sikoltott a fogai között.

Az udvar végén rőfögött és turkált a koca, amelynek ma leendett a tora.

Odament hozzá Maris, és megsimogatta:

Csáth Géza

A tor

– No, te is fölkeltél már, kocám, abba-hagytad az alvást, ne neked, szegény kocám, levágunk máma, elgyön az ember a nagy késsel, sutt le a nyakadat, szegény árva.

A koca rőfögve dörgölődött a lányhoz, aki csakhamar a mosópincébe sietett, tüzet gyújtott a kondér alá.

A januári kemény hideg itt se volt enyhébb, sőt, mintha a fagy befészkelte volna magát a falakba és a padlóba. Marisnak gyengén öltözött, erős, gyönyörű teste még-se didergett. Letérdelt a hideg köre, fújta a tüzet, és rakta rá a szalmát, a fát, míg csak a tűzhelyen cikázva nem dübörgött a láng. Azután a szakácsnét keltette föl, elkészítette az élesre fent késeket, és visszasietett a tűzhöz. A koca berőfögött a mosókonyha ajtaján. Maris felelt neki:

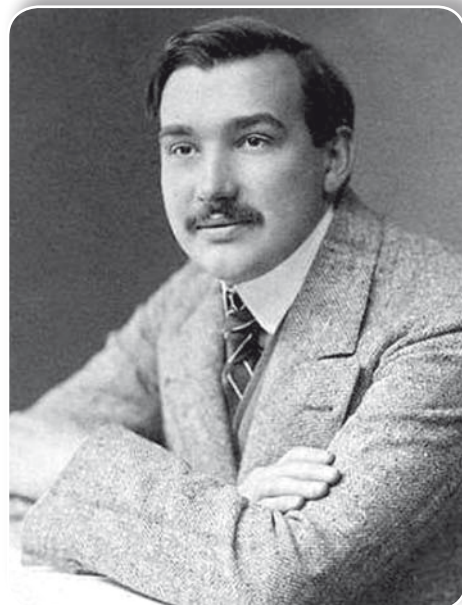
– Bizony, akárhogy beszélsz, leölnék téged máma. Jön a hentes a nagy késsel, beüti a torkodba, sírhatsz, sírhatsz!...

Mialatt a tüzet rakta, sűrű lett az udvar, s az égen csak néhány csillagot lehetett látni. Az udvarra bejött egy ember. A hentes volt. Ragyás arcú, szép bajszú, izmos parasztember, amilyenről nem lehet tudni, hogy huszonöt vagy negyvenéves-e.

Bement a konyhába.

– Jó reggelt!

– Adjon az isten!

Szótlanul szétrakta a késeit, levetette a kabátját, fölgyúrta az inge ujját, és kötényt kötött. Mindezt lassan, módosan tette, és míg tette, le nem vette szemét a lányról. Azután megnézte a tüzet, belemártotta az ujját a melegedő vízbe.

– Jól van nagylány! – mondotta és ráütött Maris vállára. Maris nem fordult hátra, csak dacosan, kényesen megrázta a fejét, és rakta a szalmát tovább.

Egy óra múlva fönn volt a ház. Az udvaron a gyerekek, az ifurak és a kisasszony.

A kocát hamarosan előreterelték. A hentes meg csak odament, lefogta a fejét, a lábai közé szorította, egykettő szépen végzett vele. Maris eltakarta kötényével az arcát. A gyerekek kiabálni kezdtek:

– Ujjé, a Maris fél.

A disznó nem sokáig sírt. Egy óra múlva már kisebb-nagyobb darabokban a konyhában volt. A ház megtelt disznóhússzaggal. A konyhában az asztalokon szalonnák, húсок

Berzsenyi Dániel

A közelítő tél

*Hervad már ligetünk, s díszei hullanak,
Tarlott bokrai közt sárga levél zörög.
Nincs rózsás labyrinth, s balsamos illatok
Közt nem lengedez a Zephyr.*

*Nincs már symphonia, s zöld lugasok között
Nem bűg gerlice, és a füzes ernyein
A csermely violás völgye nem illatoz,
S tükrét durva csalét fedí.*

*A hegy boltozatán néma homály borong.
Bíbor thyrusain nem mosolyog gerezd.
Itt nemrég az öröm víg dala harsogott:
S most minden szomorú s kiholt.*

*Oh, a szárnyas idő hirtelen elrepül,
S minden míve tűnő szárnya körül lebeg!
Minden csak jelenés; minden az ég alatt,
Mint a kis nefelejcs, enyész.*

*Lassanként koszorúm bimbaja elvirít,
Itt hágy szép tavaszom: még alig izleli
Nektárját ajakam, még alig illetem
Egy-két zsenge virágait.*

*Itt hágy, s vissza se tér majd gyönyörű korom.
Nem hozhatja fel azt több kikelet soha!
Sem béhunyt szememet fel nem igézheti
Lollim barna szemöldöke!*

hevertek, az edények színig álltak, s a tűzön forrott a víz.

A hentes, a szakácsné és Maris keményen dolgoztak. Délre már csak a kolbászok és a hurkák voltak hátra. A hentes, aki benn ebédelt az asztalnál, kissé sok bort ivott, és jókedvűen vágta a töltelékű húst. A lányok a beleket mosták. Mikor elkészültek, Maris odavitte a hentesnek, megmutatta.

– Nem jó még – mondta a hentes, amikor megvizsgálta –, ne kíméld a kezedet, nagylány (megcsiklandozta Marist), mert akkor sose lesz semmi.

– Kíméli a fene – kiáltotta a lány, és ráütött a hentes hátára nagyot – ököllel –, és elpirult.

Estefelé kész volt minden. A kolbászrudak, a sonkák, a szalonnák az éléskamrában pihentek; a hentes dolgozott csak még lenn a mosópincében a serték tisztításán.

– No, Maris, gyere ide! – kiáltott.

A mosópincében nem volt senki más. Fönn a szakácsné a vacsorát főzte. A disznóölés minden érdekessége elmúltott, csak a fáradtság maradt meg, melyet a sok munka okozott, és a bágyadtság, amely az erős vér- és hússzaggal lopódkodott a fejekbe. Künn hideg téli este volt, míg a konyhában a tűz melegsége terpeszkedett.

Alig lépett be Maris a konyhába, a hentes átkarolta a derekát, és magához szorította egész testében.

Megölelték őt már mások is, de sohasem érezte az ölelést – kisiklott, ütött és továbbszaladt. De most ránehezedett az izmos kar, megkötözték és megbénították a hatalmas húskötelek. A lélegzete is majd elállott, kiáltani se tudott.

Félóra múlva szemre húzott kendővel járt az udvaron.

– Majd adna nekem anyám, ha tudná. Elpusztítana, úgy is kellene. Nem megmondta édesszülém, hogy úgy járok, ha buta leszek... megmondta édesszülém, mint a Kovács Julcsa, mint a Julcsa.

Azután behítták. Ágyazni kellett és vacsorát fölszolgálni. Sok dolog volt. Neki kellett elaltatni a kicsit is. Hemperegőzött a gyerekekkel és csókolta.

Csak amikor az ágyba feküdt, jutott eszébe újra a dolog, a gyerekről, akit az imént elaltatott.

– Nekem is lesz...nagy baj is a... – vigasztalta magát; mégis elkezdett csendesen sírni.

De igen rövid ideig tartott a sírás, mert Maris csakhamar könnyen, a fáradtak tiszta, nagy lélegzésével – elaludt.

Kedves Olvasó Tanulók!

Nem kell különösebb élettapasztalat, sem szövegértési gyakorlat ahhoz, hogy Csáth Géza A tor című rövidtörténetében felfedezzük, megérezzük és megértsük a tor jelentésozöbblét; hogy itt nemcsak a levágásra hízlalt koca, hanem a nagylánnyá érett Maris szolgáló „vérét is veszik” – jelképes értelemben természetesen. Thomka Beáta írja Prózaformák című (Planta Könyvtár, 2012) könyvében: „Már-már naturalisztikus motívumpárhuzam ez a leölt állat és a megbecstelenített lány, vagy éppen a kolbász–húskötél–erőszakot tevő test hármában. A Csáth-szöveg mesteri megoldása azonban ebben nem merül ki. Lényegében egyetlen szó sem fordul elő, ami a lány tragédiáját leírná. A továbbiakban sincs olyan mozzanat, ami ezt explicit módon kifejezné. Az egyetlen, ám a művészi hatást teljes értékűen magában foglaló, szinte jelentéktelen, az adott korszak erkölcsi rendjét, a lány szegényét közvetetten, ám mégis elevenen tömörítő elbeszélői záró közlés: »Félóra múlva szemre húzott kendővel járt az udvaron.«

A Csáth-szöveg Thomka Beáta idézett könyvében látott napvilágot. Az újvidéki Planta Könyvtár ugyanis olyan könyvek sorozatát jelenti, amelyekben az irodalmi szöveganyag előtt szöveg- és jelenségértelmező tanulmányok, elemzések is helyt kapnak. Tanulmánykötetek tehát ezek irodalmi szemelvényanyaggal, amelyek az oktatásban és a tanulásban is egyaránt hasznos segédletet jelenthetnek.

*Az aktuális évszakhhoz kerestem verset, amikor eszembe jutott ez a régi költemény, **Berzsenyi Dániel** nagyon szép verse, **A közelítő tél**.*

Jó olvasást! Gondolkodjatok el ezeken az irodalmi szövegeken, jelentésükön!

Vaskos küldeményt kaptam Doroszlóról. Megmondom őszintén, először nem is értettem, miről van szó. Aztán az egyik levélen végre meglátom, hogy „folytatás” (Másutt meg: „fojtatás” – de ez nem követendő! Inkább tanulságos és megmosolyogtató. Attól, hogy valaki nem ismeri jól a helyesírást, még kiváló fantáziája lehet! Még lehet jó tollforgató. És ezt egy vérbeli pedagógus – mint a doroszlói magyartanár is! – természetesen méltányolja. Rovatunk is.) Ötödikesek és hetedikesek (nem is kevesen: húszan!) írták meg Móra Regina Zoknikirály című meséjének folytatását? Ezt nevezem hatásnak! Igazi sikernek! Tényleg.

A nevek: Pauzárt Dávid, Kocsis Edvin, Szabó Ella, Balla Réka, Király Kornél, Bugdzsia Benjamin, Podnar Alen, Müller Nikolett (ötödikesek); Cseh Hermina, Takács Filip, Pelt Patrik, Szalai Szilvia, Szabó Alíz, Zámbo Adrienn, Hencsár Dorottya, Gellér Viktor, Varga Gitta, Hegedűs Hajnalka, Bence Regina, Novák Konrád (hetedikesek).

S hogy mi történt Zoknikirályal a továbbiakban?

„Egyszer aztán, mikor már mindenki elfelejtette a Zoknikirályt, visszahúzták a jobb zoknit a jobb, a bal zoknit a királykisasszony bal lábára. De a Zoknikirály figyelt, s a helyi úri postás lábára kúszott. A postás révén becsempészte magát a házikóba, ahol a királykisasszony lakott, s rátelepedett a kis királykisasszony ágyára. Reggel, mikor az fölébredt, a lábán találta a Zoknikirályt. Ijedtében akkorát sikoltott, hogy beleremegett a házikó.

– Szolgáim! Riadó! Itt a Zoknikirály! – kiáltott hangosan.

– Ne ordíts! – mondta a Zoknikirály. – Nincs itthon senki. Nem bántalak, s életem végéig békén hagyjak, ha megtalálsz a Hello Kittys zoknit s átadod nekem. Szóval?

– Jó..., jó, csak hagyj békén!

Erre a Zoknikirály elment. Három napig kereste az összes szolgáló a Hello Kittys zoknit, de nem találták, csak egy bolhát, aki azt mondta, hogy ha megfelelnek három próbának, akkor a zord Parókakirálytól visszanyerik a Hello Hittys zoknit. Szerencsére az alattvalók sikeresen vették mindhárom feladatot. A Zoknikirály végül elégedetten távozott, s még küldött is egy pár zoknit, amelyek élete végéig hű szolgálói lettek a királylánynak. Mikor a királylány – nagyon örege – eltávozott az élők sorából, zoknik hada gyászolta. Sőt, halhatatlanjaik közé emelték. Aki nem hiszi, járjon utána!”

Pauzárt Dávid, 5. osztály, Doroszló

Pauzárt Dávidnak küldjük a könyvjutalmat!

Bence Erika

Utánanéztünk, kik azok az előadók, akik új albummal zárják az évet, és a karácsonyfa alá jó eladási mutatókat kérnek, valamint ki az, akinek új albumának megjelenése átcúszik ugyan 2013-ra, de még így is szépen fejezi be az idei évet.

Kid Rock lázadó lelke

Kid Rock

Kid Rock nemrég jelentette meg kilencedik albumát, Rebel Soul címmel, amelynek ő maga a producere is. A kritikusok szerint ennek köszönhető, hogy kicsit több a hatásvadász elem az új albumban, viszont legalább olyan féktelenek és megzabolázhatatlanok a dalok, mint Kid Rock maga. Blues, country, rap, epikus rock dallamok keverednek a hard rock vonulatokkal, azaz nem távolodott el jelentősen a zenei múltjától. Ezúttal is arra törekedett, hogy könnyen hallgatható dalokkal hozakodjon elő.

Az új album azonban csak az egyik meglepetése. Szinte meg sem várta, hogy elüljön a médiafelhajtás a Rebel Soul körül, a rocker máris szenzációs bejelentést tett. Az eddigi pályafutása legnagyobb durranásának tartott, az 1998-ban kiadott Devil Without a Cause-t szeretné újra rögzíteni. Oknak azt hozta fel, hogy 2013 augusztusában ezzel a remixverzióval szeretné megünnepelni a lemez 15. születésnapját. A tizenegyszeres platínaalbum egyébként a negyedik önálló albuma volt. Kid Rock állítása szerint némely dal nem igazán változik meg, pláne azok nem, amelyeket a közönség nagyon kedvelt, és amelyekből a koncertek alkalmával a legtöbbet hozták ki.

– Nem állítom, hogy az újragondolt dalok jobbakk lesznek, mint az eredetiek, de az biztos, hogy egy kicsit másfajta. Remélem, hogy sikerül valami igazán különlegeset mutatunk majd magunkból azok számára, akik fogékonyak erre. Szerintünk erre megérett a helyzet, mert tizenöt év hosszú idő – mondta Kid Rock.

Új albummal zárják az évet

Boys Like Girls

A Boys Like Girls bolondos világa

Crazy World címmel a napokban jelentette meg a Boys Like Girls amerikai rockcsapat harmadik nagylemezét. A főleg a tengerentúlon nagy népszerűségnek örvendő csapat, mifelelnek talán kevésbé ismert, de ennek ellenére érdemes figyelmet fordítani rájuk. Akik szeretik a pop-punk/rock vonalat, azoknak nagy valószínűséggel bejön a Boys Like Girls stílusa. A zenekar 2005-ben alakult Massachusetts-ben. Bemutató albumuk a Boys Like Girls 2006-ban jelent meg. Eddigi legnagyobb sikerüket a második korongjukkal érték el, a 2009-es Love Drunkkal, amellyel nemcsak Amerikában, a Távol-Keleten és Ausztráliában, de Európában is rengeteg rajongót szereztek. A zenekar frontembere, Martin Johnson azóta elismert zeneszerző és dalszövegíró. Nagy nevekkel dolgozott együtt, a listáján szerepel többek között Taylor Swift, Rob Thomas, a Good Charlotte-s Madden ikrek, a Papa Roach, a Black Veil Brides, az Escape The Fate, Hilary Duff és Mika. Májusban a Boys Like Girls gitárosa felrakta az elkészült dallistáját a zenekar Twitter oldalára. Innen tudni, hogy a Be Your Everything, Cheated, Stuck in the Middle, Leaving California, Shoot, Crazy World, Take Me Home, Red Cup, Hands Up, Long Brown Hair, Life of the Party, Hey You és a The First Time című dalokat tervezték az albumra. Előljáróban három kislemezt adtak ki, a Be Your Everything című dalhoz pedig egy promóciós klipet is forgattak.

Christina Perri alkonyata

A legújabb Twilight Saga: Hajnalhasadás 2. című film betétdalát éneklő Christina Perri bejelentette második stúdióalbumának megjelenését, amelynek bemutató kislemeze az új Alkonyat című film slágere. Mint elmondta, huszonöt dala van, amelyek közül bármelyiket

szívesen feltenné új albumára, de egy tizenötös válogatásra kell szűkítenie a listát. Az új album körüli tennivalókkal minden bizonnyal januárra végez.

A fiatal énekesnő debütáló albuma, a Love-strong tavaly májusban jelent meg, és ez a lemez a teljes ismeretlenségből a jegyzett első lemezes előadók sorába emelte. Utána elénekelt az ügyeletes vámpírfilm, az Alkonyat Hajnalhasadás 1. részének betétdalát, a Thousand Years-t, és a nevét egyből egy fél világ megismerte. Nem csoda, ha manapság valaki elénekli az Alkonyat című film bármelyik betétdalát, az felér egy hatszillagos belépővel a zenei világba. A kislemezt máris több mint kétmillióan vásárolták meg. A film legújabb része nemrégiben került a mozikba, Hajnalhasadás 2. címmel, és a Thousand Years 2. című számot ismét Perri éneklő, annyi különbséggel, hogy míg az első változat egy szólódal volt, a folytatás már egy igen jól sikerült duett Steve Kazee-vel. A dal eddig legalább hetvenezren töltötték le. Ez is szép ajándék a karácsonyfa alá.

Összeállította: L. M.

Christina Perri

A hercegnők Mexikóban

Csaknem kéthetes latin-amerikai vendégszereplésen népszerűsíti az ún. crossover zenét a Princess. A formáció életében történt egy tagcsere is: Pados Krisztina és Molnár Bea mellé csatlakozott Ilosfai Doróttya. A hercegnők egy kéthetes koncertsorozat keretében Mexikóba látogatnak, ahol tizenkét helyszínen lépnek fel. A turnéra az ismert szerzemények mellett (Brahms Magyar táncai, Kánkán, Tere-ferre polka, Monti Csárdása) újdonságokkal is készülnek például Bizet: Habanera, Homok a szélben, valamint a The Good the Bad and the Ugly című dalokkal, sőt Kálmán Imre egyik szerzeményével a zeneszerző kinti rokonának szeretnének örömet szerezni.

Kravitz a filmvásznon

Leny Kravitz egy időre le-tette a mikrofont, és ismét filmszerepet vállalt. A Marvin Gaye énekes-zeneszerző életét bemutató filmben játssza majd el a főszerepet. A Prince of Motown című életrajzi filmet 2013-ban mutatják be, és úgy tudni, hogy Julien Temple rendezi majd, akihez egyebek között a Kinks énekeséről, Ray Daviesről vagy a Sex Pistolsról szóló dokumentumfilmek fűződnek, sőt dolgozott David Bowie-val is.

A Marvin Gaye-ról szóló film az énekesnek a nyolcvanas évek elején Európában eltöltött időszakát mutatja majd be. Gaye nevéhez olyan slágerrek fűződnek, mint az 1982-es Sexual Healing vagy a Let's Get It On. Az előbbi hozta meg számára az első két Grammyt

a kiadást követő évben. Habár már korábban is voltak próbálkozások, hogy feldolgozzák a 60-évek egyik legkeresettebb művészeinek életrajzát, ezek szerzői jogi viták miatt meghíúsultak. Remélhetőleg ennél a filmnél minden rendben lesz.

Kravitz-nek ez lesz az első főszerepe, habár korábban számos filmben villogtatta meg tehetségét mellékszereplőként. Legutóbb Cinna szerepét játszotta az Éhezők Viadalában. A Boldogság árában is alakított egy kisebb szerepet, de feltűnt a Törtetők című sorozat egyik epizódjában is. Kravitz a Marvin Gaye-film-mel kapcsolatban azt mondta, hogy nagy megtiszteltetésnek vette a felkérést, és legjobb formáját ígerte rajongóinak.

SZTÁRVILÁG

Újból gördülnek a kövek

A Rolling Stones visszatért a londoni színpadokra, ahol első koncertjüket adták abból az ötből, amivel megalakulásuk 50. évfordulóját ünneplik. Sir Mick Jagger, Keith Richards, Charlie Watts és Ronnie Wood bandájához az eredeti basszusgitáros, Bill Wyman is csatlakozott. Mary J Blige szintén a vendég előadók között volt, ő Mick Jaggerrel közösen adta elő a Give Me Sheltert. A koncert egy rövid videós megemlékezéssel kezdődött Sir Elton Johnnal, Iggy Poppal és Johnny Depp-pel. Bemutattak egy videomontázst is a példaképeikről, a Muddy Watersről, Bob Dylanról és Johnny Cashról. A Rolling Stones a koncerten huszonhárom dalt játszott, köztük néhány ritkán hallatott régi slágert, mint az It's All Over Now és a Beatles I Wanna Be Your Man átdolgozását. A születési napjához még egy londoni fellépés tartozik, de Brooklynba, New Yorkba és New Jersey-be is ellátogat a zenekar.

A nagy találkozás

A több platinalemezes producer és dalszerző will.i.am közös dalt adott ki Britney Spearsszel. A Scream & Shout november végén debütált az amerikai X-Faktorban, a hozzá készült videót pedig Ben Mor rendezte. Will.i.am nem győzött áradozni Britneyről. Azt mondta csodálatos volt vele dolgozni, és a zenekészítést épp az olyan személyek miatt szereti, mint amilyen ő, hiszen mindkettőjüknek a zene a szenvedélye. Hozátette, hogy nagyon büszke a Scream & Shoutra, és az eddigi legizgalmasabb munkájának tartja. A dicsőretekkel persze Britney sem maradt adós, elmondta, hogy kevés ember inspirál annyira, mint will.i.am, és reméli, máskor is tudnak majd együtt dolgozni.

Változnak az idők, a nagy testvér figyel és akárhogya is, kinek mi köze ahhoz, hogy merre jártunk a neten? Kitarul előttünk a világ az internet előtt ülve egy értelemben, de ez a kitarulkozás koránt sem csak egyoldalú. A legtöbben biztonságban érzik magukat a böngészés, olvasgatás, közösségi oldalak használata és levelezés során, de nagyon nagyot tévednek. Tucatnyi szoftveres mechanizmus pörög akörül, hogy miről olvasunk, merre járunk épp, jó esetben azért, hogy kitalálja vágyainkat, gondolatainkat és jól ellásson reklámokkal. Nagyon sokat elárulunk magunkról akaratlanul is, és ugyan kinek tesszük az ötlet, hogy digitális életének részleteit gyűjtik, elemzik, és egyes országokban kontrollálják is.

Mit tudhatnak rólam?

Pusztán azzal, hogy meglátogatunk egy weboldalt, az oldal megtudja (és rendszerint tárolja) IP címünket, mely az adott kapcsolat során egyértelműen azonosít bennünket, és melyből az is megtudható, hogy földrajzilag hol is tartózkodunk épp. Ezzel együtt minden oldallekéréssel eláruljuk böngészőnk típusát, operációs rendszerünket. Az oldalak rendszerint sütitet (cookies) is használnak, ezek rövid információkat tároló bejegyzések a böngésző süti-adatbázisában és nemcsak abban segítenek, hogy egy oldal megjegyezhesse, hogy is hívnak minket, de több oldal is használhatja ugyanazt a sütit így követhetik digitális mozgásunkat, szokásainkat. Szerencsére van mód arra, hogy ezek árnyoldalaitól megvédjük magunkat úgy, hogy gyakorlatilag névtelenek, azonosíthatatlanok maradunk.

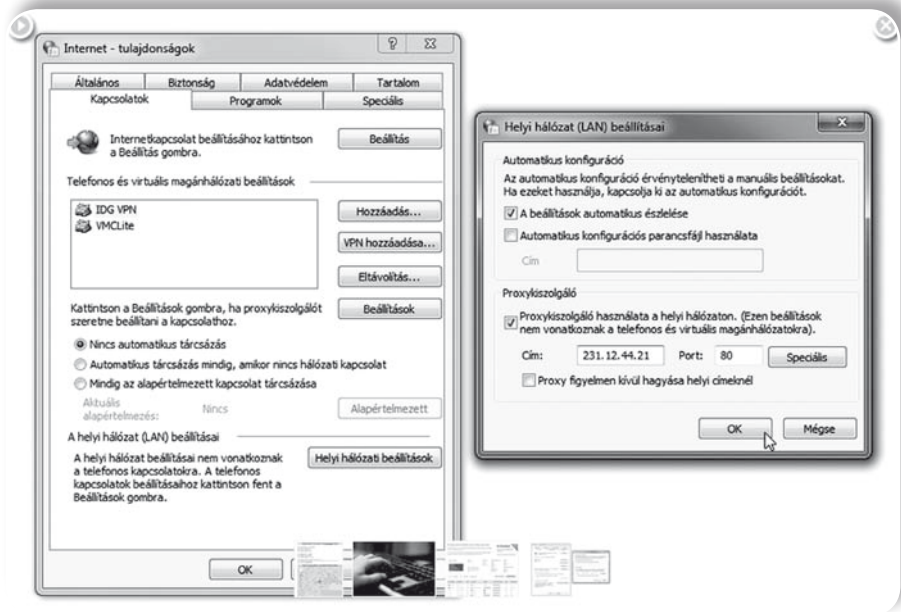
Házunkig is követhetnek a szerverek

Hogy működik ez az egész? Érdemes megérteni, miként is működnek az anonimitást biztosító szolgáltatások. Ezek a közvetítő elve alapján (man in the middle) dolgoznak, a szolgáltatónak adjuk meg a böngészni kívánt címet, aki azt továbbítja (a mi IP címünk, adataink nélkül) az illetékes oldalnak, szolgáltatásnak és az eredményt ugyanúgy átveszi helyettünk, és számunkra továbbítja. Ha jól csináljuk a dolgot, akkor a céoldalnak fogalma sem lesz róla, hogy mi hozzájutottunk az oldalakhoz.

A köztes kiszolgálókat nevezik proxynak, ezek más funkciókat (pl. tömörítés, képek könnyítése) is kínálhatnak a természetszerű anonimitás mellett. Beállítható a böngészőnkben is, hogy minden kérést egy megadott proxyhoz intézzenek, de még csak erre sincs feltétlenül szükség, sok anonim böngészést biztosító oldal webes felületet kínál közvetett címsorral.

Hozzá kell tenni, hogy a legtöbb ilyen szolgáltató azért tárolja a hozzá forduló adatait, logót vezet. Másrészt számos weboldal nemcsak a böngésző (HTTP) kérések fejlecéből próbál tájékozódni, hanem próbálkozik a böngésző gépére telepített bővítményekkel is. Tipikusan a Flash az, ami minden PC-n megtalálható és notóriusan a szükségesnél több adatot ad át rólunk az oldalnak. Ez ellen a bővítmények (bedolgozók, Plug-In-ek) letiltásával lehet védekezni.

Hogyan netezhetünk nyom nélkül?

Ne csapjuk be magunkat, ha szokásos felhasználónevünkkel és jelszavunkkal lépünk be egy szolgáltatásba, akkor az természetesen tudni fogja, kik vagyunk, hiszen mi árultuk el neki, használjunk is akármilyen trükkös szoftvert vagy anonim szolgáltatót. De még ezt a gyengeséget is meg lehet kerülni sok esetben, ha a BugMeNot.com szolgáltatását kihasználva ideiglenes azonosítókkal használjuk a regisztrációt követelő szolgáltatásokat.

Akkor most hogy is kell? (Proxy használata)

Legegyszerűbb, ha egy névtelen böngészést közvetítő weboldalhoz fordulunk. Ilyenek a proxify.com, az anonymouse.org vagy a hidemyass.com címetek beírva feljön a szolgáltatás weboldala, csak be kell írunk a titkos böngészni kívánt oldal címét és kész.

Kicsit bonyolultabb, ha a proxy nem kínál webes kezelőfelületet, ilyenkor címét, paramétereit be kell állítani a böngészőnkben. Legelőször ehhez meg kell tudni, hogy éppen milyen kiszolgálók elérhetők, ilyen listákkal, adatbázisokkal a <http://www.hidemyass.com/proxy-list/> vagy a <http://www.proxynova.com/proxy-server-list/> címen található. Nyilván csak az Anonymous minősítésű oldalak érdekesek számunkra, a Transparent bejegyzés esetünkben védtelenséget jelent.

Ezután a listából kiválasztott szerver adatait (cím és port) kell beírunk a rendszer (vagy a böngésző) Proxy beállításába, és ennyi. Windows 7 alatt könnyű ezt az ablakot megtalálni, a Vezérlőpultba elég beírni, hogy internet, a legelső találat az Internetbeállítások lesznek. Innen váltsunk a Kapcsolatok fülre. A kapcsolatot kiválasztva a Beállítások gombjával jut-

hatunk el a keresett helyre. Ha az internetünk a helyi hálózatról (router, Wi-Fi) jön, akkor a Helyi hálózati beállítások mögött pipáljuk ki a proxy használatát, és adjuk meg a paramétereit.

Nagyon hatékony lehet az is, ha VPN-t (virtuális magánhálózatot) használunk, főleg ha nem sajnálunk rá egy kis pénzt. A VPN alapvetően csak bejárást kínál egy másik helyi hálózatra rendszerint egy (ez fontos!) titkosított virtuális összeköttetésen keresztül, ami elrejtí adatforgalmunkat az avatatlan szemek elől.

E. I.-PCW

Néhány konkrét jó tanács a hatékonyabb védelemhez

- Használjunk anonim proxy kiszolgálót!
- Ne ugyanazt a böngészőt használjuk a mindennapi és a rejtett böngészéshez, hogy az oldalak a sütik révén ne követhessenek minket! Van elég böngésző, ami párhuzamosan telepíthető ugyanarra a gépre.
- Ha igazán fontos, hogy rejtve maradjunk, akkor a böngészőben tiltsunk le minden bővítményt!
- A megbiztosított böngészőben állítsuk be, hogy törölődjenek a sütik minden egyes bezáráskor!
- Ha más felhasználók fürkésző tekintetétől is tartunk, akkor használjuk mindig a privát böngészés lehetőségét, ez IE, Firefox és Chrome esetén is rendelkezésre áll.
- Soha ne bankoljunk, és ne adjunk meg semmilyen bizalmas fiókadatunkat anonim kapcsolaton sem.

HOROSZKÓP

KOS

Figyelj oda, hogy milyen hozzáállást tanúsítasz a társaiddal és tanáraiddal szemben, hiszen ultraérzékenyek lesznek a héten, és megjegyzi minden kis ballépésed! Ne vágj bele nagy dolgokba, mert ez az időszak nem lesz jó erre. Inkább tartsd meg a megszokott tempódat, az nem vezethet rossz eredményhez.

BIKA

Az, hogy mit gondolsz másokról, sokat elárul rólad. Találtál valakiben valami nagyon bosszantót? Ideje belül is vizsgálódnod egy kicsit, hátha csak a saját tulajdonságod látod benne. Hajlamos vagy arra, hogy a legkisebb ügyekből is hatalmas gondokat kreálj. Ezzel nagyon felidegesítetted a környezetet.

IKREK

Kissé apadnak energiáid, úgyhogy keresd meg a módját, hogy feltöltődj! Nem engedheted meg magadnak, hogy passzívan töltsd a hetet. Elegend van abból, hogy mindenki folyton neked panaszkodik, de téged nem hallgatnak meg. Neked is vannak gondjaid, amit szeretnél megosztani valakivel.

RÁK

Tegyél meg minden tőled telhetőt, hogy elkerüld a konfliktusokat. Nélkülük is elég zavaros most a lelkivilágod, nem hiányzik, hogy jobban felbolygassd magad. Keveselled a zsebpénzed mostanában, és ez nagyon bosszant. Átgondolod az elmúlt heteket, és rájössz, hogy egy kicsit jobban kellene spórolnod.

OROSZLÁN

Rendkívül odaadó vagy, és ezt szeretik is kihasználni a környezetben. Tartsd szem előtt, hogy sok dolog van, amiknek elsőbbséget kell élvezni! Egy bizonyos személy újra és újra előkerül az életedben, és nem tudsz vele mit kezdeni. Hiányzik is, és zavar is, hogy újra felbukkan. Ideje lenne megbeszélni a régi sérelmeket.

SZŰZ

Nyugtalan vagy, nem tudod, mit kezdj magaddal. Az ember örül, ha van egy kis szabad ideje, ám a semmittevése hamar bele lehet unni. Szívesen rendelkezel mások idejével, de egy idő után ez a többieket idegesíti. Most meg is kapod, hogy folyton beosztod a barátaid idejét. Ezentúl jobban figyelj erre!

MÉRLEG

Annyi teendő van, hogy szinte ki sem látszol a munkából. Pedig néha igazán megállhatnál egy-egy pillanatra, hogy legalább szusszanj egy kicsit. Rájössz, hogy mire megy ki a játék, amit az egyik osztálytársad új veled, és nem leszel boldog tőle. Szeretnél tenni valamit, de egyelőre nem jönél ki belőle jól, így inkább várj még ezzel.

SKORPIÓ

Rendkívül figyelmes vagy, azonban néha nemcsak a tényeket kell komolyan vened. Megérzéseid fontos üzenetet tartogatnak a számodra. Hallgass rájuk! Tanulságos volt az együtt töltött hétvége a kedveseddel. Sok olyan dologra jöttél rá, ami megtorpanást okozott köztetek. A jövőben próbáld ezeket megszüntetni.

NYILAS

Elképesztő energiával vágsz neki minden feladatnak, de lelkesedésed könnyen alábbhagy. Próbálj egyensúlyban maradni, hogy el tudj végezni a munkád! Azon ügyködsz, hogy meghódítsd azt, akit már régóta kinéztél magadnak. Jó módszereid vannak, ám úgy tűnik, itt egy kicsit több energiát kell befektetned az ügybe.

BAK

Ha úgy érzed, mindig mindenkivel sikerül megtalálnod a közös hangot. Tévedsz. Rájössz, hogy valamelyik sulitársaddal egyszerűen képtelen vagy egy légtérben létezni. Tanácstalan vagy egy barátodd születésnapját illetően. Te szívesen szerveznél meglepetésbulit, de erről többen le akarnak beszélni.

VÍZÖNTŐ

Akár tetszik, akár nem, néha versenyhelyzetben találsz magad, amikor nem szabad mások igényeire figyelned. Bizonyítsd be, hogy te vagy a nyerő! Nagyon lobbánékony vagy. Egy rossz mondat, és robbansz. Vigyázz az érzelmeiddel, mert rossz benyomást tehetsz egy olyan személyre, aki később fontos lehet.

HALAK

A barátaid is ugyanolyan elfoglaltak, mint te. Nem azért nem keresnek, mert nem szeretnek! Ne várd, hogy előkerüljenek, hanem menj elébe a dolognak, és hívd fel őket! Hatalmába kerít a vásárlási láz, de legyél okos, és csak olyan dolgokat válassz, amikre tényleg szükséged van, illetve másoknak örömet fognak okozni karácsonykor.

Mit ajándékozzak az osztálytársamnak?

Az ünnepek közeledtével szinte minden közösséget kérdések sokasága foglalkoztat: „kit lepjek meg”, „mit vegyek”, „csak ki ne derüljön”, „nincs ötletem”, „biztosan örülni fog majd neki”, és így tovább. Te is éppen ugyanezen kérdések közt dilemmázol?

Többféle okból is nehézséget okozhat, hogy milyen ajándékot vegyél az osztálytársadnak karácsonyra. Van, amikor az osztály úgy dönt, hogy megajándékozzátok egymást, méghozzá úgy, hogy igazságosan kihúzzátok egymás nevét, és ki kit húzott, annak vesz egy kis apróságot. Az ilyen helyzetekből nehezen tudod kihúzni magad. Hiába érzed azt, hogy te ezt a hátd közepére nem kívánod, vagy hogy ez az utolsó dolog, amire költenél a kevéske zsebpénzedből, ha az osztály demokratikusan megszavazta, illik részt vened benne.

A véletlenszerű húzásokkal az a baj, hogy olyat is kihúzhatsz, akit nem nagyon ismersz, vagy egy olyan osztálytársadat is, akit szó szerint ki nem állhatsz. Mit tegyél ilyenkor? Először is, biztosan megbeszéltek az osztállyal közösen egy jelképes összeget, amit mindenki maximálisan költ az ajándékra, hogy ebből később ne legyenek félreértések. Ha a név, aki neked jutott, nem az egyik kedvenced, és nem szeretnél neki semmi személyeset venni, akkor valami kedves, semleges ajándékot vásárolhatsz neki. Ez abban az esetben is jó, ha olyasvalakit húztál, aki távol áll tőled, nem ismered. Jó választás lehet, attól függően, hogy fiúról vagy lányról van-e szó: gyertya, csokoládé, karácsonyi bögre, valamilyen vicces mikulásos zokni, toll, határidőnapló, karácsonyi vásárokból kapható apró ünnepi dísz tárgyak, ajtóra tehető kis kopogtatók, asztaldíszek.

Ha olyan osztálytársadnak ajándékozol, akit jól ismersz, esetleg barátok is vagytok, akkor sokkal könnyebb dolgod lesz. Olyasvalakinek ajándékot venni, akit szeretsz és ismersz nagyon könnyű. Tudod, mit gyűjt, miket olvas, mi a kedvenc zenéje vagy filmje, tudod, mi foglalkoztatja, mi a hobbija, vagy épp mire van szüksége.

Adni jó

Ha a ti osztályotokban nincsen közösen megbeszélte ajándékozás, akkor is biztosan gondolkodtál már azon, hogy egy-két hozzád közel álló osztálytársadnak, barátodnak, mit vegyél karácsonyra. Meg akarod lepni őket valamivel? Egyáltalán szerinted egy barátságban szükség van erre? Ez valóban nehéz kérdés. Nincs szükség rá, hogy drága, de semmitmondó ajándékokkal bizonyítsátok egymásnak a hűségeteket. Mert nem ebben rejlik a lényeg. Hanem abban, hogy számíthattok egymásra a legnagyobb bajban is, akár az éjszaka közepén is. Hogy megértitek egymást, és hogyha kell, visszahúzzátok a másikat a szakadék széléről. Hogy megosztjátok azt, amitek van a másikkal, ha az épp rászorul.

Karácsony táján sokan érzik azt, biztosan te is, hogy adni „kell”, adni „illik”. Ez nem így van. Adni egyszerűen jó. Szeretetből, barátságból, szerelemből adni a másoknak. Nemcsak azért, mert karácsony van. Ha szeretnél ajándékot adni a barátaidnak, készíthetsz nekik valamit saját magad, vagy meglepheted őket valami aprósággal. Ha nem tudsz ajándékot adni, akkor adj más: egy ölelést, bizalmat, hűséget, barátságot, szeretetet. Tudnod kell, hogy ez is elég, legalábbis egy igaz barátságban elég kell, hogy legyen.

Akkor most még egyszer: egy barátságban szükség van arra, hogy megajándékozzuk egymást karácsonykor? Nincsen szükség rá, de ha jólesik, és meg tudjuk engedni magunknak, tegyük meg...

Öltöztess ünneplőbe a körmeidet!

Szeretnéd feldobni picit a manikűrödet az ünnepekre, de nem tudod, hogy milyen színben pompázzanak a körmeid? Pedig nem is nagy talány: hát a karácsony színeiben! Íme néhány cucci karácsonyi minta, segítség gyanánt.

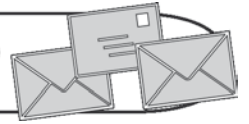
Norvég mintás pulcsiban, sálban, harisnyában járunk, hópihékkal és műhóval dekoráljuk az ablakot, világító mikulás és rénszarvas van az udvarokon, mindenhol narancs és fahéj illata áradozik, Michael Bublé karácsonyi albumát pedig az egész ház együtt fújja.

Ha ennyire körülvesz minket a karácsonyi láz, akkor miért ne lehetne éppenséggel még a körmünk is karácsonyi mintás?

Adunk is rögtön néhány tippet, hogy milyen lehetne a manikűröd az ünnepekre.

Te melyiket választanád?

A könyvtárban

Életem során csak néhányszor jártam az adai város könyvtárban. Az első alkalom óvodás koromban volt. Öt- vagy hatéves lehettem, anyukámmal mentünk oda.

Amikor beléptünk a magas polcokkal teli helyiségbe, számomra szinte félelmetes volt. Furcsa szag ütötte meg az orromat. A polcok között sétálva szinte szédültem. Amikor felnéztem, úgy éreztem, mintha törpe lennék, és soha nem érhetném el őket. Néhány év múltán, ötödikes koromban Dobrotka tanárnővel és osztálytársaimmal ismét beléptem a titokzatos helyiségbe. Újra elfogott az a furcsa érzés, de már jóval idősebb voltam, így nem féltem a magas polcoktól, ám a könyvek sokasága még akkor is szinte elvarázsolt. Az az ismerős szag – vagy inkább illat... Rájöttem, hogy a régi papír illatát érzem, és ez olyan jó... Mint megtudtam, az adai Szarvas Gábor Könyvtár 1957-től áll a lakosok rendelkezésére, és jelenleg 45 000 könyvet kínál különböző nyelveken azoknak, akik szeretnek olvasni. Dr. Hódi Éva, a könyvtár igazgatója. Tőle tudtuk meg, hogy a könyvek kinalata folyamatosan bővül és nagyon széles körű. Mostanság még napi- és hetilapokat is lehet a könyvtárban olvasni. Sőt, aki internetezni szeretne, megteheti, mert két számítógép áll rendelkezésére. Jó érzés az intézménybe bemenni. Mindig magával ragad az a bizonyos borzongás, mivel nagyon szeretem a könyveket, és a kedvenc időtöltésem az olvasás.

Remélem, hogy még sokáig a rendelkezésünkre fog állni a könyvtár, hogy sok-sok ember örömét lelhesse az olvasásban!

Hanak Adél, 6. b osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A múlt pénteken magyartanárnőnk, Dobrotka Mária elvezetett bennünket az adai Szarvas Gábor Könyvtárba. Mikor odaértünk, kedvesen fogadtak bennünket. Ibolya néni elmesélte, hogy milyen témájú könyveket lehet itt megtalálni: szakirodalmakat, regényeket, ifjúsági műveket, lexikonokat, szótárakat, szépirodalmi műveket... Sok-sok érdekes olvasnivaló van a régi időről, festészetről, szobrászatról, művészetekről, múmiákról, felfedezésekről. Hasznos információkhoz juthatunk, ha a technikákról, tudományokról szóló könyveket választjuk. Megtudtuk, hogy a műveket ábécésorrendbe rendszerezik. A könyvtárban megnéztünk több termet, melyek nagy könyvespolcokkal voltak tele. Megtudtuk azt is, hogy hogyan lehet beiratkozni. Kapunk egy tagsági könyvecskét, amire ráírják a nevünket. Kölcsönzéskor a kikölcsönzött könyvben található kártyalapocskára aláír a könyvtáros néni és mi is. Egyszerre csak egy könyvet tanácsos kikölcsönözni, és amikor elolvastuk, visszavisszük a könyvtárba. A műveket a könyvtárban is meg lehet nézni, átolvasni. A néni azt is elmondta, hogy sok a régi könyv, és azokra nagyon vigyázzunk. Sajnos a 45 perc gyorsan eltelt, így visszaindultunk az iskolába.

Nagyon érdekes volt ez a látogatás, és elhatároztam, hogy rendszeresen fogok járni a könyvtárba. Rengeteg jó könyvet szeretnék elolvasni az évek folyamán.

Cvitkó Nikolett, 5. b osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A könyvtárakat, bibliotékákat réges-régóta használják. Elnevezése a görög biblihéká szóból ered. Ilyen intézmények napjainkban szinte minden településen megtalálhatók.

A mi városunkban is van egy, amelyet Szarvas Gábor Könyvtárnak hívnak. A nevét egy adai származású nyelvészről kapta, akinek a szobra a könyvtártól nem messze van felállítva. Az adai könyvtár 1957-ben jött létre. Azóta egyre több könyv van a tulajdonában. Most körülbelül negyvenöt-ezer darabbal rendelkezik. A művek többsége magyar, de szerb, angol és német nyelvről fordításokat is olvashatunk. A magyartanárnőnkkel gyakran ellátogatunk ide. Általában egy kedves könyvtáros néni fogad bennünket. Beszélget velünk, válaszol a kérdéseinkre, és segít a könyvek keresésben. A mi városi könyvtárunk három helyiségből áll. Amikor belépünk az olvasóterembe, szemben egy asztal, oldalt pedig nyitott könyvespolcok fogadnak bennünket. A könyveket könnyű megtalálni, mivel ábécésorrendbe vannak rendezve. Amikor a polcok mellett haladunk, megcsapja az orrunkat néhány régi könyvnek a poros szaga, de ez érthető, hiszen sok régi könyv van a polcokon. Valamelyik könyv akár 100 éves is lehet. Amikor a tanárnő engedélyt ad rá, akkor az osztállyal átnézzük a polcokat, kiválasztunk egy számunkra érdekes művet, és a sötétbarna asztalok mellett helyet foglalunk az alacsony, bordó, bőrszékeken, majd halkana belemerülünk az olvasásba. Olyankor olyan csöndben vagyunk, hogy a tanárnő szerint nem lehet ránk ismerni. Ilyenkor jó a hangulat a teremben, a könyvtárosok mosolyogva figyelnek bennünket. Amikor a könyvtárba jövünk az osztállyal, nem mindig

olvasunk. Van amikor a tanárnő mesél nekünk érdekes történeteket egy íróról, egy könyvről vagy akár a könyvtárról.

Legtöbbször mégis olvasni jövünk ide, akárcsak a gyerekkönyvtárba. Ez a helyiség a nagykönyvtár egyik része, ahol csak gyerekkönyvek találhatóak. Ide is gyakran betérünk. Mivel a könyvtár a főút mellett épült, a sarkon, olvasás közben néha felfigyelünk egy jármű világítására, zajára vagy éppen egy új olvasó megérkezésére. Nyugtató érzés tölt el, amikor nagy csönd van, és amikor a többiek, és többek között én is, belemerülünk az olvasásba. Ilyenkor olyan tisztelettel szűz hangulatot érzek. A könyvespolcokat, a sötét mintás szőnyeget, fehér lepelszerű függönyöket, a falakon álló festményeket, a régi, sötétbarna és bordó bútorokat szemlélve, néha elképzelem, hogy milyenek lehettek régen a könyvtárak, és hogyan olvashattak ott az úri lányok vagy a nemes ifjak. Elképzelem, ahogy valakinek mosolyt vagy éppen könnyet csal a szemébe a könyv. Amikor szünetet tartunk az olvasással, megnézzük egymás könyvét, és megkérdezzük a véleményét arról, amit olvas. Egyesek megszemlélik a falon lévő festményeket, és körbenéznek a szobában. Amikor eltelik a szünet, folytatjuk az olvasást. Időközben mosolyogva, halk léptekkel körbemelegy a tanárnő, megfigyeli a könyvek fedőlapját, és megállapítja, hogy megfelel-e számunkra a szépirodalmi alkotás. A könyvtárban mindig úgy tűnik, hogy gyorsan repül az idő. Amikor vissza kell indulnunk az iskolába, visszatesszük a könyveket a helyükre, és elköszönünk a könyvtárosoktól. Ha valakit érdekel a mű, amit elkezdett olvasni, ha van bérlete, hazaviheti. Ezenkívül lehet az ott lévő számítógépeket is használni. Az iskolánknak is van saját könyvtára, de én jobban kedvelem a Szarvas Gábor Könyvtárat.

Az olvasás gyönyörének élménye számomra fokozottan van jelen városunk könyvtárában, ahová bármikor szívesen betérek, hiszen kedvenc időtöltésem az olvasás. Az osztálytársaimmal pedig külön öröm ez a tevékenység.

Nagyfal Kata, Cseh Károly iskola, Ada

A múlt héten egy szép délelőtt a magyartanárnőnk, Dobrotka Mária közölte velünk, hogy ellátogatunk az adai Szarvas Gábor Könyvtárba. Onnan nem messze áll Szarvas Gábornak a szobra. Tavasszal zöldellő fű, ősszel árvácskák, nyáron rózsák és egyéb virágok szépítik a szobor környékét.

A városi könyvtárban még nem jártam, mivel a nekem szükséges könyveket az iskolai könyvtárban meg tudom szerezni. A terembe belépve egy szép tágas szobát pillanthatunk meg. Jobbról egy kis asztal található, mellette pedig egy számítógép, amelyet az ott dolgozók használnak. Balról a falat egy szép nagy könyvsor takarja. A tágas olvasóteremben Vismeg Adriána fogadott minket. A nagy asztalt bordó, bőrszékek ölelték körbe. Ezen foglaltunk helyet, és hallgattuk a könyvtárosnőt. Érdekes információkat hallhattunk, például, hogy körülbelül 45 ezer mű alkotja a könyvtárolományt. Nem is gondoltam volna! Napilapok, hetilapok és folyóiratok is találhatóak itt, valamint internet-hozzáférés. A művek ábécésorrendben vannak elhelyezve. Az intézmény 1957-től működik, és nagy fejlődésen ment azóta keresztül. Szarvas Gábor, a névadó, nyelvész volt. Jelenleg vannak olyan emberek, akik naponta bejárnak a könyvtárba olvasni. Tehát lehetőség van arra, hogy ott is olvassunk, de arra is, hogy kikölcsönözzük a kiválasztott könyvet, és odahaza nézzük át. Ehhez először be kell iratkozni, és éves tagsági díjat fizetni. Ekkor olvasói jegyet adnak, amivel a további években kikölcsönözhetjük a műalkotásokat.

Nagyon jól érzetem magam a sok könyv társaságában, ezen a nyugalmas helyen. Ajánlom mindenkinek, hogy rendszeresen látogasson el a Szarvas Gábor Könyvtárba.

Pétevári Hédi, Cseh Károly iskola, Ada

A dán a könyvtár két részben található meg. Most a Szarvas Gábor Gyerekkönyvtárról szeretnék mesélni. Bevallom nem régóta járok oda. De amióta beiratkoztam, örömmel térek be. Nagyon barátságos helyiség. Amikor belépünk, a nagyon kedves Pál Zsófia fogad bennünket. Ő kalauzol bennünket el a mesék, regények világába, és segít kiválasztani a megfelelő művet. A szoba közepén kör alakú asztalok és színes ülőkéek várják hívogatóan az oda látogatókat. Én is pont ilyen ülőkéket szeretnék a szobámba. Minden pénteken mesedélutánon vehetünk részt. Erre ritkán jutok el, inkább a kistestvéremet viszi el anyukám. A kézműves foglalkozásra gyakrabban járok, ami szerdánként zajlik itt. Ekkor szoktam találkozni két-három barátommal. Origimizunk, festünk, rajzolunk és egyéb érdekes dolgokat csinálunk.

Remélem, ezzel a kis beszámolómmal még több gyereket rá tudok venni, hogy járjanak a könyvtárba, mert ott hasznosan tölthetik el idejüket, jó baráti légkörben és szép környezetben.

Muzslai Anikó, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Hogyan éled túl a szakítást?

1. Milyen legyen az igazi?

- a) Legyen vicces és szórakoztató. (5 pont)
- b) Legyen temperamentumos, tüzes. (4 pont)
- c) Ne legyen rámenős. (1 pont)
- d) Legyen rengeteg barátja. (2 pont)
- e) Legyen rugalmas, alkalmazkodó. (3 pont)

2. Ha szombaton este nem mész bulizni, mivel töltöd otthon az idődet?

- a) Áthívom a barátnőimet ottalvós buliba. (1 pont)
- b) A neten lógok. (2 pont)
- c) Tanulok, olvasok. (3 pont)
- d) Megnézek néhány filmet DVD-n. (4 pont)
- e) Semmivel, csak alszom és pihenek. (5 pont)

3. Randira hív egy fiú/lány, de te már korábban megígérted a barátnődnek a mozit arra az estére. Mit csinálsz?

- a) Mérlegelem a szitot: ha nagyon tetszik a srác, nem hagyom ki. (5 pont)
- b) Lemondom a csajos találkát: a barátnőm biztosan megérti majd. (4 pont)
- c) Megmondom a fiúnak, hogy már van programom. (3 pont)
- d) Azonnal igent mondok a randira. (2 pont)
- e) Felajánlom neki, hogy csatlakozhat a mozizáshoz az egyik barátjával. (1 pont)

4. Miért szakítottál a kedveseddel?

- a) Mert mindig veszekedtünk. (2 pont)
- b) Mert soha nem találkoztunk. (3 pont)
- c) Mert megtudtam, hogy más tetszik neki. (4 pont)

- d) Mert beláttuk, hogy nem illünk egymáshoz. (5 pont)
- e) Mert nagyon különbözőek voltunk. (1 pont)

5. Mások szerint ilyen vagy:

- a) Független, szabad és laza. (1 pont)
- b) Céltudatos és határozott. (3 pont)
- c) Gondoskodó és figyelmes. (5 pont)
- d) Ragaszkodó és hűség. (4 pont)
- e) Okos, vicces és kedves. (2 pont)

6. Mi lenne az első kérdésed a randin?

- a) „Szóval, mikor is szakítottál a barátnőddel?” (5 pont)
- b) „Tudtad, hogy sok közös ismerősünk van?” (2 pont)
- c) „Komoly kapcsolatot keresel?” (4 pont)
- d) „Mit csinálsz majd öt év múlva?” (3 pont)
- e) „Nincs valami jó buliötleted?” (1 pont)

7. A legfrissebb hollywoodi szimpátiád...

- a) Justin Timberlake. (5 pont)
- b) Chace Crawford. (4 pont)
- c) Nick Jonas. (1 pont)
- d) Ashley Tisdale. (3 pont)
- e) Vanessa Hudgens. (2 pont)

8. Az iskola leghelyesebb fiúja/csaja téged hív randizni. Kinek mondod el először a nagy hírt?

- a) Annak, akinek szintén tetszik ez a személy. (1 pont)
- b) A nővéremnek/bátyámnak: kölcsönkérek tőle egy pólót a randira. (4 pont)
- c) Az anyukámnak: vele mindent megbeszélék. (3 pont)
- d) A volt páromnak. (2 pont)
- e) A legjobb barátnőmnek/barátomnak, hiszen ő mindent tud rólam. (5 pont)

Értékelés

34–40 pont: Újrakezdő

Nem az a fajta vagy, aki nagyon csüggedne egy szakítás után: máris megjelenysz néhány buliban. Nem ülsz otthon, ha éppen úgy hozza a sors, hogy egyedül vagy. A jelszó: most vagy fiatal.

27–33 pont: Nyíltszívű

Szerelmes vagy a szerelemben, és rosszul érzed magad, ha nem lehetsz valaki mellett. Ezek a társfüggőség jelei, ezért legyél nagyon óvatos. A hirtelen fellángolások nem mindig tartósak.

20–26 pont: Érett hozzáállás

Egy szakítás sem jelent olyan nagy katasztrófát, mint amilyenek sokan látják. Egy kis keménység jól jön ilyen helyzetekben: fontos, hogy éretten állj hozzá!

14–19 pont: Független

Szakítás? A legnagyobb tragédia, ami megtörténhet veled. Ha már megtörtént, akkor rengeteget rágódsz, de ezzel csak magadnak ártasz. Egy idő után meg kell értened, hogy ami elmúlt, az elmúlt. Add ki, írd ki, vagy beszélj ki magadból a fájdalmat, amíg jobban nem érzed magad.

8–13 pont: Okos szingli

Az élet arról szól, hogy minden pillanatát kiélvezd. Fiútéren egyébként is magasra teszed a lécet, ezért cseppet sem keseredsz el, ha éppen nincs valakid. Nem akarsz csak azért összejönni egy fiúval, hogy ne legyél egyedül. Ha viszont elkötelezed magad valaki mellett, akkor az illetőnek legalább három nyelven kell beszélnie...

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves lány vagyok. Van egy osztálytársam, aki állandóan hívogat, hol szülinapra, hol bicajozni, hol moziba. Van, amikor ketten megyünk, de van, amikor a többiekkel. Amikor kettesben vagyunk, nagyon jó hozzám, előre enged, ha bemelegyünk valahova, lesegíti a kabátomat, állandóan mosolyog rám, kedves velem. De amikor ott vannak a többiek, vagy az osztályban vagyunk, folyton szekál. Akkor kérdezi meg tőlem, suttogva, hogy együtt megyünk-e haza sulis után, amikor nincs ott senki, úgy mellékesen. A többiek már mondták, hogy bármiről is van szó, mindenről én jutok eszébe, és hogy a srác belém van zúgva. Lehetséges ez? Jó lenne, mert nekem is nagyon tetszik, csak ne szekálna mások előtt! Segíts!

Válasz:

Kedves Szivi!

Ha hiszed, ha nem, ez a fiú tényleg beléd van zúgva. A szekálás meg azért van, mert a ti korotokban igen gyakori jelenség, hogy a többiek agyonszekáják a társukat, ha észreveszik, hogy tetszik valakinek. Ő már konkrét lépéseket is tett feléd, mert lépten-nyomon minitalálkákra hív, ahol együtt lehettek. Ha a fiú neked is nagyon tetszik, egyszerűen a következő minirandin mond meg neki, hogy nagyon jól érzed magad vele, és nagyon jólesne neked, ha a suliban nem piszkálna, mert, akkor azt hiszed, hogy nem is kedvel olyan nagyon. A továbbiak attól függenek, hogy a fiú hogyan reagál. Remélem, veszi a lapot, és leáll a piszkálódással. De ezzel megszűnik a lehetőség arra, hogy burkolt formában veled legyen. Mindenesetre mi szorítunk neked!

„Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, és van egy gyerekkori barátom. A gond az, hogy már nem is vagyunk olyan jó barátok, mint régen. Már tavaly is megesett, hogy hetekig nem is találkoztunk, most meg teljesen kiközösít, ha szólok hozzá, keresztülne rajtam. Többen is csatlakoztak hozzá az osztályból, amióta az egyik kiközösített lány mellé ültem. Most már én is kiközösített lettem. Emiatt nagyon szomorú vagyok, mert kedvelem az osztályomat. Mit tegyek, hogy megváltozzon a helyzet?!

Egyedül”

Válasz:

Kedves Magányos!

Sajnos az utóbbi időben nagyon is gyakori lett a kiközösítés, amit mi pszichológusok inkább a lányokra jellemző, a társas (szociális) erőszak formái közé sorolunk, de ott van még a szóbeszéd és a pletyka is, a megalázás, ami szintén inkább a lányokra jellemző erőszakos viselkedési forma. A társas-szociális erőszak mellett jelen vannak még a verbális, azaz szóbeli erőszak formái is: a csúfolódás, sértegetés, gúnynevek adása; a fizikai vagyis a testi erőszak formái: a lökdösődés, ütés, a tárgyak megrongálása, megsemmisítése; és persze a lelki vagyis pszichológiai erőszak formái: a zsarolás, kinevetés, gúnyolódás, fenyegető pillantások küldése stb.

Én úgy látom, hogy te egy nagyon bátor jellemű lány vagy, mert oda mertél ülni a kiközösített lány mellé. Szerintem az egyik legbutább dolog kiközösíteni bárkit. Legyél kitartó, még ha most egy kicsit nehéz is, ne állj be a sorbal Biztos, hogy előbb-utóbb ráunnak a dologra, te pedig örülni fogsz, hogy kitartottál, hogy a saját utadat

jártad. Nemegyszer megtörtént, hogy az ilyen helyzetekből, amikor valaki mellé állunk, támogatjuk, életre szóló barátság köttetik. De mielőtt eldurvulnának a dolgok az osztályodban, fordulj az osztályfőnöködhez, az iskola pedagógusához, pszichológusához, hogy segítsenek jobbra tenni az osztályban uralkodó viszonyokat, a klímát. Biztos, hogy velük együtt csak jobbra válik majd a helyzet.

„Kedves Bizi!

Tizennégy éves lány vagyok. Nemrégiben szakítottam a fiúval, akivel egy rövid ideig jártam. Úgy érzetem, hogy már elmúlt a szerelmem, és jobbnak láttam, ha szakítunk. A társaságom, még a legjobb barátom is, a fiú mellé állt. Mindenki sajnálja! Rám senki sem gondol. Néha úgy érzem, hogy talán ha velem maradok, és közben megcsalom más fiúkkal, az jobb lett volna. Szerintem ez nem becsületes dolog. Mit tegyek?

?”

Válasz:

Kedves Őszinte!

Sajnos ilyen helyzetben nem sokat tehetsz, csak azt, hogy megvárod, hogy mindenki túltegye magát az érzelmein. A többiek együttérzésből álltak a fiú mellé. Úgy érzik, hogy a fiúnak nagyobb szüksége van a támogatásra, mint neked. Meg persze azért, mert nem tudják, hogy valójában mi is áll a szakítás mögött. Én úgy tartom, hogy jobb szakítani, ha nem mennek a dolgok, mint szenvedni és elmérgesíteni a kapcsolatot. Senkivel sem kell sajnálatból járn.

Az őszinteség, a bizalom nagyon fontos részei a kapcsolatnak. Adj időt mindenkinek, magadnak is. Ne várj a társaid sajnálatára, még akkor sem, ha ebben a pillanatban nem jól érzed magad a saját bőrödben. Egy idő után helyére kerülnek majd a dolgok, és a barátod is újra melletted fog állni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves lány vagyok, aki még soha nem csókolózott. Nagyon tetszik az egyik fiú, és megkérdezte, akarok-e vele csókolózni. Még semmit sem válaszoltam neki. Félek, hogy összeszedek valamilyen betegséget. Mit tegyek?

Csoki csók”

Válasz:

Kedves Csoki csók!

Semmit se tegyél! Várd ki, hogy a fiú többet kérjen tőled, mint azt, hogy csókolózzatok, csak úgy, szórakozásból, valódi érzelmek nélkül. Nem szebb dolog, ha az első csók előtt randiztok, sétáltok, ha más módon is megmutatja, hogy tetszel neki?! Óvatosan bánj a kegyeiddel, csókjaiddal, mert biztos, hogy a csókolózás után hidegen viselkedne veled, vagy elkerülné, mint a leprást. Ha csak úgy leállsz csókolózni mindenkivel, megeshet az is, hogy „könnyű” csajnak könyvelnek el, ami pedig biztos, hogy nem szeretnél lenni. Legyél türelmes, várd ki, hogy kölcsönös érzelmekből kifolyólag éljed meg az első csókodat. Biztos, hogy szebb és élvezetesebb is lesz. A fertőzésektől is úgy lehet védekezni, hogy megválogatod, kivel váltasz csókot. Lehetőleg ne akkor, amikor valamelyikőtöknek fáj a torka, ha herpesze van, vagy hasonló érzelsz a barátodon. És persze a rendszeres fogmosás és a fogorvos látogatása is segít a fertőzések megelőzésében, és abban is, hogy a csók kellemes élmény legyen.

Unatkozom, a hóember

Egy nagyvárosban, a Fehér téren taxifofőrök álldogáltak. Éppen nem volt semmi dolguk. Az emberek mintha csak összebeszéltek volna, nem ültek taxiba. Ezért hát a sofőrök először találós kérdésekkel szórakoztatták egymást, majd vicceket meséltek. Hasukat fogták neveltükben! Az egyik hahaha, a másik hihih, a harmadik hehehe, mindnyájan nevettek, hogy csak úgy zengett a Fehér tér.

És mivel sűrű pelyhekben hullani kezdett a hó, s egy pillanat alatt mindent fehér, tapadós hó borított, s mivel a sofőrök már minden viccüket elmesélték, s már úgy fájt mindenük, hogy már nevetni sem tudtak, unalmukban hóembert építettek. A hóembert Unatkozomnak keresztelték el.

„Szevasz, unatkozom!” – kurjongattak neki, s a járókelők elismerően bólogtak: „Ez igen, ilyen egy talpig hóember!”

A hóember az emberekre kacsingatott, vidáman mosolygott, s úgy tűnt, minden a legnagyobb rendben van.

Pedig nem volt. Mikor Unatkozom, a hóember már sokáig állt egy helyen, tényleg unatkozni kezdett.

„Szép kis élet – gondolta magában. – Folyton csak állni, mint egy kőszobor! Állni, állni, az ember egy percre sem ülhet le. Nehéz a hóemborsors!”

S egy szép napon, mikor a sofőrök nem figyeltek rá, mert megint vicceket meséltek egymásnak, a hóember kinyitotta a legközelebbi taxi ajtaját, a volánhoz ült, s mielőtt még bárki is észbe kapott volna, elindult.

Unatkozom, a hóember úgy száguldott, mint az ördög, tetszett neki a dolog, kacagott, kiabált örömeiben, ujjongott. Zöld, nem zöld; piros, nem piros; a hóember átszáguldott az útkereszteződéseken, míg végül az ötvenötödiken kifogyott az autóból a benzin, s így sikerült a közlekedési rendőrnek megállítania őt.

– Közlekedési kihágást követett el. Fizet ezer forint büntetést, mert meg nem engedett sebességgel hajtott!

A hóember kidugta az ablakon hófehér fejét.

– Ezer forintot? Na de kérem szépen, honnan vennék én ezer forintot? Nincs nálam pénz!

– Úgy – ráncolta össze homlokát a rendőr. – Szóval megtagadja. Akkor kétezer forint. Hogy hívják?

– Unatkozom – válaszolt illedelmesen a hóember.

– Unatkozik? Majd megunatkoztatom én magát! – gurult méregbe a rendőr. – Nem azért vagyok itt, hogy vicceljenek velem! Mikor született?

– Egy hete.

– Hm. Egy hete! Hiszi a piszi! És hol született?

– A Fehér téren.

– Anyja neve?

– Nem tudom.

– Háromezer forint! Apja neve?

– Nem tudom, azt sem tudom.

– Négyezer forint! S hogy hívták a nagymamát?

– Szegény fejem, nem tudom, nem tudom, nem tudom! – akadt el a hóember hangja. – Tessék már engem megbüntetni!

– Jó – mondta a rendőr. – Az ilyenekkel, mint maga, elbánunk!

– De én nem vagyok, hogy is mondjam csak... ember – mondta Unatkozom. – Én hóember vagyok.

– Hóember, nem hóember, meg nem engedett sebességgel hajtott. Rádásul szemtelenkedett, fizetni nem akar, velem jön!

Mit tehetett a hóember? Szomorúan balagott a rendőr oldalán.

Nézte mindezt az égről a napocska, nézte, nézte, s nevetnie kellett, hogy csak úgy könnyezett bele. De aztán eszébe jutott, hogy segíthetne a hóemberen. Felragyogott, égetett, perzsel, amíg csak a hó meg nem olvadt, s apró csermelyekké, vízfoltokká nem változott.

A hóember olvadozni kezdett, csöpögött, mint egy vízi tündér.

– Hát ez meg mi?! – dühöngött a közlekedési rendőr. – Még az utca tisztaságát is tönkretesz! Emiatt is bírság jár! Az ám!

De hát mit lehetett tenni? A hóemberből csak egy tócsa maradt. A rendőr felsóhajtott, letörölte homlokáról az izzadságcseppeket, faképnél hagyta a tócsát, s visszasétált az útkereszteződéshez.

A napocska már nem perzsel, hanem elbújt a felhők mögé. Abban a pillanatban a hóembertócsa megfagyott, s pompás csúszdává változott.

Meglátták ezt a gyerekek, csúszkálni kezdtek, s egészen besötétedésig pompásan szórakoztak.

Bojtár Endre átdolgozása

A habkarika a karácsony egyik jelképe. Könnyen elkészíthető, remekül megállja a helyét a díszítés folyamán és a vendégek fogadása során is.

Hozzávalók a habkarikához: 4 tojásfehérje, 360 g porcukor, 80 ml víz.

Elkészítése:

- A sütőt 40–50 fokra melegítsd elő!
- Egy tepsit bélelj ki sütőpapírral!
- 180 g porcukrot 80 ml vízzel tegyél fel főni, időnként pedig keverd meg!
- Verd fel a tojásfehérjéket, a maradék cukrot pedig apránként adagold hozzá!
- A cukorszirupot addig főzd, amíg nagy buborékok képződnek rajta és egészen sűrű lesz!

- A szirupot lassan csurgasd hozzá a felvert cukros fehérjéhez!

- Gőz felett verd tovább, amíg sűrű hab állagú nem lesz a massa!

- Ezután vedd le a gőzről, és töltsd nyomószákba!

- Nyomj karikákat a sütőpapírra, és szórd meg őket porcukorral!

- 50 fokon szárítsd a karikákat kb. 2 órán keresztül úgy, hogy a sütő ajtaját egy résnyi-re nyitva hagyd!

Tipppek:

- Természetesen a habkarikát ízlés szerint díszítheted különböző reszelékekkel, cukorkákkal is, vagy félig belemárthatod olvasztott csokiba, de ha még ünnepibb hangulatot szeretnél varázsolni a segítségükkel az asztalra, akkor díszítsd őket aranygyöngyöcskékkel!

- Bár a klasszikus habkarika hófehér, nyugodtan variálhatsz a színekkel kedved szerint. Vásárolhatsz ételfestéket, és ezek segítségével színezheted a habkarikáidat.

- Ha elég ügyes vagy, karika helyett más alakzatokat is formázhatsz, pl. szívet, csillagot, fenyőfát stb.

- A habkarikákat nemcsak nassolásra használhatod fel: díszítheted velük az ajándékaidat, a karácsonyfát, de akár fel is fűzheted őket, és így a szobád díszei lehetnek.

- A saját munka mindig nagyon személyes ajándék. Anyukád és a nagymamád egészen biztosan örülni fog egy adag saját készítésű habkarikának. Ez bizony igazán kedves ajándék lehet számukra egy szép kis dobozkában.

Kreatív csomagolási tippek – ha sütit ajándékozol

Ígazán találó ajándék lehet valami édeset adni a szeretteidnek – például sütit! A legjobb, ha kreatívan csomagolod, nyerd ihletet a következő tippekből!

1. Kínai kajás doboz

Tedd a sütit egy fehér kínai kajás dobozba, majd a dobozt vond be színes papírral. Előveheted a kreatív énedet is, és ragaszthatsz rá extra díszítésként csillagokat, minidíszeket, csengőket.

2. Cserepes süti

Fess be cserepeket aranyra vagy ezüstre belül, esetleg kívül is, majd különböző színnel csikozd be – a hatás ünnepi és esztétikus díszítés, amit újra lehet hasznosítani! Ha a cserép belül is megszáradt, béleld ki papírral, majd rakd bele a finom sütit. Végzetül a papírra köss egy színben passzoló szalagot, esetleg apró díszekkel is feldobhatod!

3. Akár a nagy lekvárja...

Tölts meg egy üres lekváros üveget süttel, majd díszítsd szalaggal, csengővel vagy téli figurákkal. Tehetsz a kupakra hóembert, télapót, rénszarvast, ami tetszik – emlékezetes és kreatív ajándék lesz!

4. Télapó zoknijai

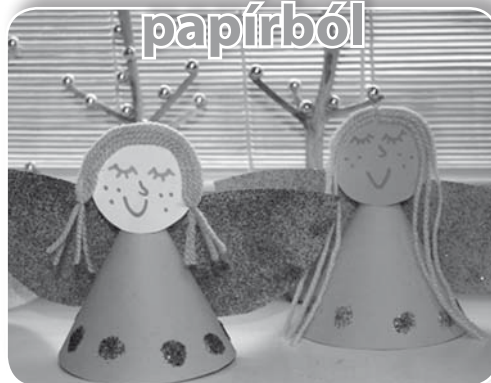

A karácsonyi időszakban rengeteg színű, méretű és díszítésű zoknit kaphatsz a legtöbb boltban, vagy az utcai vásárok alkalmával. Mint gyors, de mégis kreatív csomagolási megoldás is funkcionál, így a kész sütit is belerakhatod. Ezzel az aranyos ajándékkal biztosan a szeretteid szíve középebe találsz – hajrá!

5. Környezetvédő süticsomagolás

Használj barna papírszatyrokat csomagolópapírként, így környezetkímélő, mégis jól kinéző csomagolási megoldást választhatsz. A szatyrokra fess valamit, vagy tegyél rá szalagokat! A száraz sütit tedd műanyag dobozba, így nem fog összetörni és morzszálódni.

Angyalkák papírból

Tüneményes kis angyalkákat készíthetsz papírból dekorációnak a polcra, párkányra, vagy díszként a karácsonyfára. Variálhatsz a színeket és a díszítést, engedj szabadjára a fantáziádat!

Hozzávalók: papír, csillámpor, fonal, filctoll, ragasztó.

Szabj ki egy kört papírból, majd vágd félbe. Ragasztózd meg az egyik félkört, majd szórd be glitterrel! A másik félkörre kis pöttyöket nyomj ragasztóval, és szórd be ezt is glitterrel. Szórd le a felesleges csillámport! A ruha lesz a pöttyös, a szárny pedig a teli csillámos.

Vágj ki papírból egy kisebb kört az angyalka fejének, és ragaszd fel fonálból a haját.

Rajzold meg az arcát is!

Hajtsd félbe a csillámos félkört, majd a külső felére rajzolj egy szárnyformát, végül vágd ki!

A pöttyös félkörből formálj tölcseret, és ragaszd össze!

Végül ragaszd fel a fejét a tölcser csúcsára, a szárnyat pedig a hátára. Tehetsz rá zsinórt/cérvát, amivel a fára akaszthatod az angyalkádat. Készítheted több méretben, színben is.

Jó szórakozást!

TARKA OLDAL

1	2	3	4	SZ	5	6	7	8	9	→
10						11				
12					13				14	
		15		16				↘		
17	18		19							
20	SZ		21			22	23		24	
25				26	27		28	TT		
		29	30		31	32			33	
↙		TT			GY					

Keresztrejtvény

Találós kérdés:

- Mi az, ami a világon legigazságosabban van elosztva?

- ...

(A választ a rejtvényben talárod.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Ilyen ház is van, 11. Fűszer, 12. Pedig németül, 13. Lánc két vége, 14. -ra, -..., 15. A válasz befejező része, 17. Mén szerbül, 19. Kedvelt építőjáték, 20. Fájdalmában teszi a kutya (ék. f.), 22. S. L. O. N. I., 25. Kezdet páratlan betűi, 26. Ruhakellék (ék. f.), 28. Azon a helyen, 29. Rőtvdad, 31. Á. R. P., 33. Peregni kezd.

Függőleges sorok: 2. Lócsemege, 3. Dal, 4. Mesterember, 5. 1050 római számmal, 6. Ilyen a börtönablak, 7. Hangtalan Tóni, 8. 1001 Rómában, 9. Réz betűi keverve, 10. A válasz második része, 13. Levegő régen, 16. A csont üregét tölti ki, 18. Láng, 21. Kettő betűi keverve, 23. Csen-e, 24. Naponta előforduló, 27. Óhaj, 30. Z. H., 32. Róna egyneműi betűi.

Betűrejtvények

1

T	K	
LÉ	O	Y

2

SZ S

3

KOÓ
ÁL

4

L TOLTOL

Skandináv rejtvény (38.)

Rejtvényünk annak a francia vegyésznek a nevét rejti, aki kidolgozta a csírátlanítás módszerét, amit róla neveztek el, valamint egy másik korszakalkotó felfedezését.

	VIRÁGÁLLAT	VADÁLLAT	HIBÁTLAN	NAGYOBB ZACSKÓ ILYEN A RÉGI SZALONNA	KIS TEODOR TALAJ SZERBÜL	HATALOM- GYAKORLÁS SZANTÓ- FÖLD	
	50	UTÓIRAT	ÁSVányI FŰSZER				TARTÓ
	3	ÉNEKES- MADÁR FELTÉVE		CSAK AZT ESZI, AMIT SZERET LÉGY SZERBÜL			
		RÁDIUSZ	MAGYAR HELY- SÉG (ÉK. H.) AFGANISZTÁN FŐVÁROSA			... MARS CIPÉSZ- SZERSZÁM	
		NÉVELŐ					
AUSZTRIA	MELLÉM VACSORÁ- ZOTT	NEM HIVATÁSOS „R”			HÁBORUS	VIZ- LEVEZETŐ ESŐ- CSATORNA	
MOHÓN ISZIK KAVAR			MARÓ FOLYADÉK FARMER- MÁRKA		IDE NÉMETÜL DINÁR RÖVIDÍTÉSE		1000 LÁTNI KEZD HATÁR- ILLETÉK
			LONDON ELEJE KILO- GRAMM	OSTOBA NÉMETH LÁSZLÓ		LUXEMBURG A HEGEDŰ EGYIK HŰRJÁ	5 RUMA
	SZ	KÉN	SPORT- CSÓNÁK ÉSZAK		ÉRZŐSZÁL		ÁTETEJÉRE SUGÁR
ELMÉJE	↙	TT				SZ	

Szókihúzó

E	K	R	I	S	C	S
M	A	E	A	N	Z	G
A	K	S	C	A	M	Ó
L	A	R	M	S	O	K
A	S	Á	A	NY	K	Ú
C	R	L	H	A	L	E
N	É	H	E	T	Ó	B

EB
HAL
KAKAS

KECSKE
KOS
LÓ

MACSKA
SZAMÁR
TEHÉN

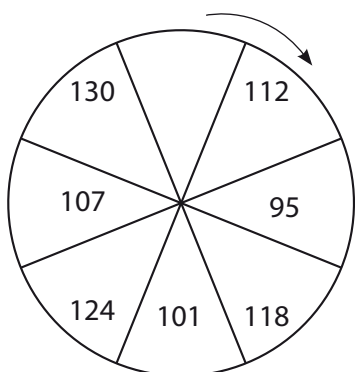
Húzd ki a kilenc állat nevét az ábrából, majd olvasd össze a kimaradt betűket, és megkapod a tizedik állat nevét.

Lóugrásban

N	R	K	B	N
E	M	N	A	S
Ü	A	E	E	E
E	N	E	O	S
V	K	T	R	P

Járd végig lóugrásban a megjelölt A betűtől az ábrát. Ha jól lépkedtél, egy közmondás lesz a jutalmad.

Körszámтан

A számok egy bizonyos rendszer szerint követik egymást, ha erre rájössz, már meg is van a hiányzó szám.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

1			2			3		
S	D	A	C	P	O	C	E	F
B	☀	A	V	☀	N	E	☀	I
K	Z	A	A	S	A	T	S	K

Az ábrában egy helységnév rejtőzködik

Hiányos közmondások

1. A is csomót keres.
2. Eső után
3. Kicsi a, de erős.
4. Egy nem csinál nyarat.
5. Egyik tizenkilenc, a másik egy híján

Pótold a hiányzó szavakat, hogy megkapd a közmondást. (Ahány pont, annyi betű.)

A 37. szám megfejtései

Berakós rejtély

...ha jön, majd felállok!

Betűrejtvények

1. svéd, 2. osztrák, 3. török, 4. maláj, 5. angol

Keresztszavak

Vízszintes sorok: rálátások, parcellák, okoskodás
Függőleges sorok: karácsony, költekező, találmira

Betűpótló

Luca széke

Játék a betűkkel

1 - K, 2 - P, 3 - S

Kitöltőcske

Mikulás

Egy szó a megfejtés

ló

A 36. skandináv rejtély megfejtése:

TELEKI SÁMUEL, STEFÁNIA ÉS A RUDOLF-TÓ

Könyvjutalmat kap:

Kovács Ramon, Kispiac

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Hihetetlen tájak, természeti csodák, nyüzsgő városok, érdekes múzeumok és történelmi emlékhelyek várják azokat, akik nyakukba veszik a világot és eljutnak Brazíliába. Vegyük sorra a legfontosabbakat, de hagyjuk ki most az Iguazut és az Amazonast.

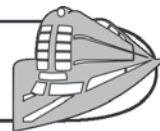
Pantanal a világ legnagyobb lápos-mocsaras vidéke, százezernyi állattal s növényvel. Májustól szeptemberig érdemes végighajtani a 150 kilométeres Trans-Pantaneira autóúton – úgy érzed majd magad, mintha a világ leg-hosszabb szabadtéri állatkertjében autózna-sétálnál. Világrekord: pontosan 126 fahíd ível át az autópályán. A január és február pokoli-an páras és forró. E mocsaras vidék lakója az anakonda óriáskigyó, a fehér jaribu, a sárga-piros-fekete tuiuiu gólya, a jacaré alligátorok, a pumák, tapírok, jaguárok is. Ha merészebb vagy, marhaszállító hajókkal a mocsárvidék belsejébe is hajózhat, ott bent biztos, hogy gazdag és élénk a lápi élet.

Rio de Janeiro: a braziliai látogatás riói kaland nélkül olyan, mint a hús só nélkül. Bikini a strandon, szamba az utcán, Cukorsüveg a háttérben, s évente világhírű karnevál... ez Rio de Janeiro – Brazília vibráló szíve. Azokat a szerencséseket, akik itt születtek cariocas-nak (kariókáknak) nevezik. A város híres strandjai: a Copacabana, az Ipanema és a Leblon. Kihagyhatatlan a Maracanã Stadion. S hihetetlenül izgalmas a világ harmadik legnagyobb lakott területen belüli erdeje, a Tijuca-erdő. Rio de Janeiro a világ egyik legizgalmasabb városa, de az izgalmat sajnos fokozza a magas bűnözési ráta. A leghíresebb látnivalóknál elég borsos árat kérnek az élményért, a Corcovado-szobor és a Cukorsüveg-hegy villamos azonban megéri a csodálatos és páratlan kilátás miatt. De ha csak ülsz a strandon, olcsón megúszod. Az legalább ingyenes. Étél és ital? Hát ez sem valami pénztárcakímélő. Ha ott eszel s azt, amit a helyi-

Pantanal

UTAZZ VELÜNK!

Dél-Amerika kulcsa: Brazília

Rio de Janeiro

ek, megúszod kevesebb pénzből. A turistaéttermek drágák.

A tenger partján gyönyörű strandok húzódnak, a leghíresebb a kopottan is megkapó Copacabana. A strandhomokra nem szabad cipővel lépni – könnyű flip-flop papucs mindenütt olcsón. Törölköző se kell, jobb a homokra teríthető könnyű strandkendő. A tenger tisztasága nem mindig kifogástalan, erős a sodrás és az áramlatok, a part gyorsan mélyül. A Copacabanán jó magyarnak lenni, mert ez a brazil futballutánpótlás játéktere, villanyfény mellett még este is rúgják a labdát itt a leendő világsztárok, s ha felfedeztél a környék bármely éttermében, minden pincér mosolyog és így felel: ááá... Puskas!

São Paulo Brazília igáslova és a földrészt legnagyobb metropolisza. Lenyűgöző méretekkel és építészeti megoldásokkal. Az itt élők az iparból és a kereskedelemről élnek. Hajdan az aranyláz, később a kávéültetvények vonzották a betelepülőket. Tíz brazil autóból kilenc itt készül.

San Salvador: a brazilok számára itt – az egykori fővárosban – rendezik a legkedveltebb karnevált. Féktelen jókedv és olykor féktelen tombolás jellemzi. A modern brazil kultúra forrása e város, mely a bennszülött, a fekete és a katolikus világ keveréke.

Praia das Morro Branco – ezen a gyönyörű tengerparti részen különböző színű homokdűnék találhatók, melyek lábánál fekszik Morro Branco halászfalu. Itt megcsodálhatod a helyi halászok munkáját és a közeli étteremben megkóstolhatod a napi fogást. Északra innen a Mal Cozinhado folyó környéke a több tíz méter magas dűnékről híres. Ezek egyike üdülő- és szabadidőközponttá nőtte ki magát.

Fortaleza Rio de Janeiro egyenlítői megfelelője. A brazil metropolisz a felhőkarcolók közmopolita hangulatával vonzza a turistákat, parti sétányán az élet sosem áll meg. Az éjjeli szórakozást az ismert diszkók, klubok és bárók biztosítják, melyek nem csupán Brazília, de egész Dél-Amerika legnyüzsgőbbjei közé tartoznak. Strandjai fehér homokkal, tiszta vízzel és hibátlan szolgáltatások rendszerével várják a nyaralókat. Porto das Dunas Fortalezától nem messze, hatalmas vízi vidámparkjáról ismert, tengerpartja ligetes, homokos dűnékkel tarkított.

Manaus az Amazonas és a Rio Negro találkozásánál a portugálok által alapított város nem épp egy turistaparadicsom. Viszont az Amazonas-vidék kapuja: innen indulnak a dzsungeltúrák, amelyek általában 1–8 naposak. A városban légy óvatos. A dzsungelben vigyáznak rád.

Morro Branco

István király

Két nő utazik egy vonatfülkében. Velük szemben ül egy őszes, szakállas férfi.

A szőke sűgva kérdezi a barnát:

– Te, ez nem István a király?

A barna sűgva válaszol:

– De buta vagy, az ezer éve meghalt!

Kis idő múlva belép egy férfi a fülkébe.

– Helló, István! Hogy vagy? Ezer éve nem láttalak.

Erre a szőke:

– Na, ki a buta?

Hamis tanúskodás

– Tudja, mi jár azért, ha hamisan tanúskodik? – kérdi a bíró a tanútól.

– Persze hogy tudom, egy új Mercedest ígértek érte!

Nem tehet róla

Egy autó veszettül cikázik az úton. A rendőr nagy nehezen megállítja. Kiszáll belőle egy szőke nő.

– Mit művel maga, hogy lehet így vezetni?

– Nem tehetek róla, hirtelen elém ugrott egy fenyőfa, kikerültem balról, erre jobbról is odatermett egy, azt is ki kellett kerülnöm...

– Asszonyom, szerintem inkább vegye le azt az illatosítót...

Esküvő

Esküvői szertartás. A menyasszony már ott áll az oltár előtt, a násznép is felsorakozott, amikor befut a vőlegény, egy focilabdával a hóna alatt.

– Te meg mit akarsz azzal a labdával? – kérdi döbbenetesen a menyasszony.

– Csak nem azt mondd, hogy ez egész nap el fog tartani?

Hideg is, meleg is

A székely fiú az apjával az udvaron dolgozik. Farkasordító hideg van, fázik a gyerek keze. Nézi, hogy az apja időnként a tenyerét lehelgeti, s megkérdezi:

– Mit csinál, édesapám?

– A kezem melegítem.

Délidőben elmennek ebédelni, s az apa fűjni kezdi a forró levest.

– Miért fűjja, édesapám?

– Mert forró, s így gyorsabban hűl.

Elcsodálkozik a gyerek:

– Csuda egy pofája van, édesapám! Ha kell, meleget, ha kell, hát hideget fűj?

Hosszú fülű

Egy városi diák bosszantani akar egy székegy atyafit:

– Bátyámuram! A maga fülei napról napra hosszabbak lesznek!

– Hát, bizony fiam, kettőnk közül ki is telnek egy száraz.

Szauna

– Tényleg isteni ez a szauna. Teljesen felfrisültem tőle! – szól a kukac, és kimászik a cse-reznyebefőttből.

Ló a kocsmában

A versenyló a futam után be megy a kocsmába:

– Kérek egy vödör DAB sört!

Megissza, majd kér még egy vödör DAB sört. Miután végzett vele, azt mondja:

– Megéheztem, kérek egy adag szénát!

Mire a csapos rémülten:

– Abrak a dabra?

Nyuszi és a farkas

Megy a nyuszi az erdőben. Jön a farkas. Megszólal a nyuszi:

– Szia, én a legkisebb nyuszi vagyok! Hát te ki vagy?

– Én vagyok a nagy farkas.

– Húha! És az ordas vagy az ordatlan?!

Részezes papagáj

A matrónának van egy nagyon iszákos papagája. Este megy haza a matróna és látja, hogy a papagáj holtrészeg. Így szól hozzá:

– Idefigyelj, Gyurika! Ha még egyszer megiszod a rumomat, egyenként tépem ki a tollaidat.

A papagáj nem szól, csak hallgat.

Másnap megy haza a matróna, és látja, hogy a papagáj tépkedi a tollait:

– Kell a fenének ez a sok színes toll!!!

Verebek

A veréb tanítja a fiókáit:

– Nemcsak a macskáktól kell félnünk, hanem az autóktól is. Épp tegnap akart felmászni egy a fára.

Miért zümmögnek?

– Miért zümmögnek a méhecskék?

– Mert nem tudják a szöveget!

Agresszív kismalac

Agresszív kismalac az orvosnál:

– Doktor úr, megrúgott a teve.

– Hol? – kérdezi az orvos.

– Hol? Hol? A sivatagban!

Abszolút viccek

– Mi az abszolút kitolás?

– Struccot megijeszteni a beton fölött.

– Úgy látszik, az esőtől összement a garázsunk...

– Tudhattam volna, hogy nem jó ötlet sarokba állítani...

Micsoda halál!

Két barát beszélget a kocsmában. Azt mondja az egyik:

- Hallottad, hogy Mike tegnap meghalt?
- Nem, mi történt vele?

- Tegnap épp a házunk előtt autózott, amikor nem vett észre egy út szélén parkoló autót. Nekiment, kirepült a szélvédőn, és a csukott ablakon keresztül pont a mi hálószobánkba repült be. Fejjel törte be az ablakot.

- Úristen, micsoda halál...

- Nem, ezt simán túlélte. Odakúszott a hálószobaszekrényünkhöz, és megpróbált a kilincsbe kapaszkodva talpra állni. Azonban a szekrény felborult, éppen szegény Mike-ra.

- Micsoda kegyetlen vég...

- Nem, ezt is túlélte. Kimászott alóla, és kikúszott az ajtón. A lépcsőkorlát mellett megint megpróbált felállni, de a korlát nem bírta a súlyát, és Mike lezuhant a földszintre, a korlát darabjai meg a fejére.

- Ezt már biztos nem élte túl...

- Dehogynem! Kimászott a konyhába, ahol a tűzhely mellett próbált talpra állni, de lerántotta a fazekat, és a forró víz mind az arcába borult.

- A szerencsétlen...

- Dehogy, ezt is túlélte. Elkészott a telefonig, hogy a mentőket hívja. Azonban, ahogy felvette a telefont, hanyatt esett, kirántotta a készüléket a falból, a konnector kiszakadt, és mivel Mike vizes volt, megrázta az áram.

- Micsoda szörnyű halál!

- Dehogy, ezt is túlélte.

- Akkor hogyan halt meg?

- Lelőttem.

- Lelőtted? Miért?

- Hát, ha így folytatja, az egész házat tönkretesz!

Japán turista Budapesten

Japán turista száll egy taxiba Budapesten, és ad egy csomó pénzt a taxinak, hogy körbevigye a városban.

Mennek a rakparton, egyszer csak megkérdezi a japán:

- Ez mi? - mutat a várra.

- Ez a Budai vár.

- És meddig épült?

- Ötven évig - válaszolja a taxis.

- Nálunk egy ilyet tíz év alatt felhúznának - mondja a japán.

A sofőr morgolódik egyet, de nem szól semmit.

Kis idő múlva jön az újabb kérdés:

- Na és ez mi?

- Ez a Lánchíd - válaszol a taxis.

- És ez meddig épült?

- Hét évig - jön a felelet.

- Nálunk egy ilyet másfél év alatt felhúznának - büszkélkedik a japán turista.

A taxinak kezd vörösödni a feje, de nem szól semmit.

Öt perc múlva megérkeznek a Parlament elé, és a japán rögtön kérdezi:

- Ez mi?

- Mit tudom én, tegnap még nem volt itt!

Divat

Amikor a feleség hazaér a divatbemutatóról, a férj illedelmesen megkérdezi:

- No, mi az új divat?

- Semmi újdonság - válaszol a feleség. - Megint kétrészes.

- Kétrészes?

- Igen. Az egyik részét nem tudom megfizetni, a másik pedig hordhatatlan.

Művész

Az újjgazdag meglátogatja a divatos szobrászt, aki megmutatja alkotásait a műteremben. Egy női akt különösen megtetszik a vendégnek.

- Művész úr, honnan van ez a gyönyörűség?

- Egy hatalmas márványtömbből faragtam ki.

- Komolyan mondja? És honnan tudta, hogy benne van?

Eredmény

- Képzeld, a nővérem lovagolni jár, hogy lefogyjon.

- No és? Van eredménye?

- Persze! A ló már húsz kilóval könnyebb!

Hogy hívják?

- Hogy hívják az ukrán horgászt?

- Nedumáj Pontienko.

Mi az?

- Mi az: pici, rózsaszín, szőrös állatka, amelyik négy számjegyből áll?

- Pink hód.

- Mi az abszolút kód?

- Amikor a rendőr a jelzőlámpa tetejéről kiabálja a színeket.

- Ki az abszolút előzékeny?

- Aki a szekrényajtón is kopog mielőtt kinyitja.

- Nahát! Nézd meg, mit csinált a fejed a nyújtófámmal!

- Meg fogsz ismerkedni egy gyönyörű, őszinte jósnővel, aki az összes pénzed elveszi.

Brazíliaváros megálmodója

Száznégy éves korában Rio de Janeiróban elhunyt Oscar Niemeyer világhírű brazil építész, aki Brazíliaváros tervezésével lett világhírű. Képeinken néhány általa tervezett épületet, illetve városrészt mutatunk be a nagy művész tiszteletére.

1

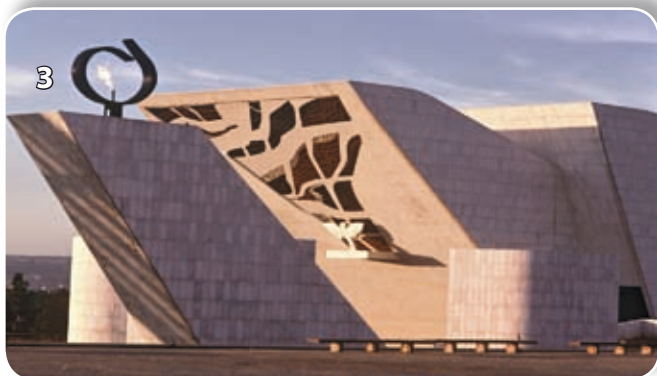

4

2

1. A Nemzeti Kongresszus épülete Brazíliavárosban.
A várost és épületeit kezdettől fogva fővárosnak tervezte Lució Costa, Niemeyer az épületekért volt felelős.
2. A Brazil Nemzeti Múzeum részlete
3. A brazil Történelmi Múzeum
4. A francia Le Havre városának kultúrháza, amit a helyiek csak Vulkánnak becéznek
5. Niterói (ez Rióhoz úgy viszonyul, mint Pétervárad Újvidékhez) – Modern Művészetek Múzeuma

3

5

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info